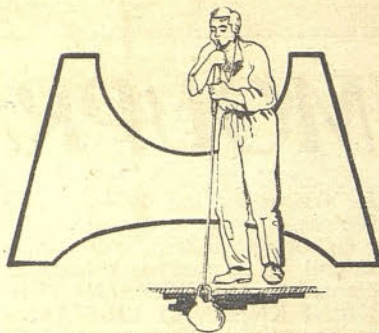

Stilovec

Uredniški odbor: Matija Koritnik, Sihur Erna, Tržan Vera, Rudi Kirhmajer, Viktor Racki, Adi Zaletel, Jože Gerhard, Premec Jože, Bezgovšek Anton. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilno kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišerji AERO kemična in grafična industrija. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (St. 421-1/72 z dne 11. 3. 1974).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto XII.

Hrastnik, 11. 2. 1976

Št. 2

JUBILEJ „KOMUNISTA“

BOGATA DEJAVNOST OB PRAZNOVANJU 50-LETNICE »KOMUNISTA« – POSEBNO LISTINO UREDNIŠTVA SLOVENSKE IZDAJE

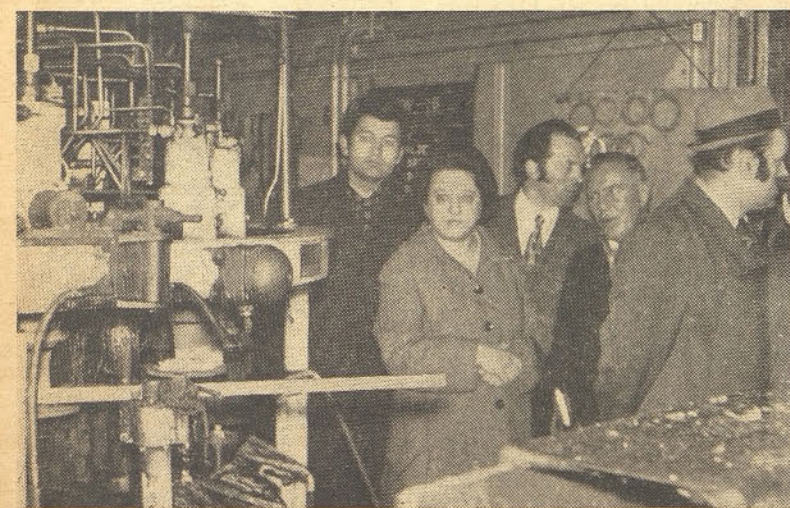

V soboto, 31. januarja 1976 je bila v Trbovljah zaključna prireditev proslave 50-letnice »Komunista«, na kateri so bile poleg tričlanskih delegacij republiških in pokrajinskih centralnih komitejev, vseh slovenskih občin, predstavnikov raznih zveznih organov in organizacij, JLA ter zasavčanov, tudi vrsta uglednih gostov. Med njimi: Stane Dolanc, Sergej Kraigher, Lidija Šentjurg, Franc Popit, Cvijetin Mijatović, Jure Bilić, Dušan Popović, Jure Bolint, Anton Vratuša, generalpolkovnik Dane Polkovski, Mitja Ribičič, Vida Tomšič, Miha Marinko, Franc Šetinc, Ivanka Vrhovščak, Ljubo Jasnič in drugi.

Slavnostni govornik je bil Todor Kurtović.

Sekretar IK predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc je nato glavnemu in odgovornemu uredniku slovenske izdaje »Komunista« Vlakju Krivokapiću izročil posebno listino. Ob koncu je delovni kolektiv vseh izdaj »Komunista« poslal pozdravno pismo predsedniku SFRJ in ZKJ Josipu Brozu Titu.

Dopoldne pa so obiskale Hrastnik delegacije Srbije in Makedonije in se pogovarjale s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in kolektivov o našem delu za hitrejši gospodarski razvoj. Svoj obisk v Hrastniku so predstavniki Srbije in Makedonije izkoristili tudi za kratek obisk v steklarni, predstavniki našega kolektiva so jim razkazali predvsem avtomatično proizvodnjo, iz katere so tudi posnetki na naši naslovni strani.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Sklepi, ki so bili sprejeti na XIX. rednem zasedanju odbora za poslovno politiko dne 26. 12. 1975.

Pod drugo točko dnevnega reda je odbor za poslovno politiko obravnaval poročilo o rezultatih poslovanja OZD za obdobje januar—november 1975 in ga potrdil.

Pod tretjo točko dnevnega reda je odbor za poslovno politiko obravnaval poročilo o izvršenih službenih potovanjih in sprejel naslednje sklepe:

Mlinar Martin, vodja komercialnega sektorja, je opravil službeno potovanje na Poljsko k firmi MINEX zaradi sklepanja pogodbe za leto 1976.

Mlinar Martin, vodja komercialnega sektorja, je opravil službeno potovanje v Italijo k firmi »PVM« v zvezi s sklenitvijo pogodbe za leto 1976.

Dipl. ing. Mrcina Maks, direktor OZD Steklarne Hrastnik, Kozole Drago, vodja izvoza in Velej Anton, šofer osebnega avtomobila, last Steklarne Hrastnik, so opravili službeno potovanje v ZR Nemčijo k firmam: Gustav Rose, Walter Hustadt, Hugo Honsel, Aloys Fischer, Herbert Eickmeier, Glas Eckert, Rudolf Zimmermann, Emil Sahn, Rastal Werk, Jugger, firmo VMF, Qwiest in Michael Fischer v Bambergu.

V Belgiji: Lustrerie Massive za področje Belgije, Holandije in izpostave v ZR Nemčiji.

Sklepanje pogodbe za leto 1976. Odbor za poslovno politiko je po podanem poročilu o izvršenem službenem potovanju v ZR Nemčijo in Belgijo ugotovil, da bo potrebno več pozornosti posvetiti novostim.

Priporočljivo je, da bi v TOZD I upoštevali pripombe in naj bi svojo prihodnjo orientacijo v proizvodnji usmerili k takim vrstam izdelkov, katere je konstrukcijsko težko izdelati na avtomatskih strojih. Taka orientacija sicer vodi k manjšim serijam, vendar pa je nivo cen bistveno višji od standardnih serij.

Kožar Milan, vodja nabavne službe, je opravil službeno potovanje v Avstrijo k firmi »INWIEX« Dunaj v zvezi s prevzemom keramičnih cevi.

Kozole Drago, vodja izvoza, je opravil službeno potovanje v ABU DHABI — Združene arabske emirate v zvezi z razstavo kolekcije proizvodov Steklarne Hrastnik in s tem v zvezi ugotoviti možnosti plasmana na to področje.

Predovnik Ervin, tehnolog in Koritnik Matija, obratovodja proizvodnje kelihov, sta opravila službeno potovanje v ZR Nemčijo k firmi FORMA ZWIESEL v zvezi z razčiščevanjem problemov konstrukcije modelov za kelihе zaradi izredno debelih sten, ki jih zahteva italijanski kupec, ter reševanje problemov, ki so v času obratovanja nastali na proizvodnji liniji kelihov.

Pod peto točko dnevnega reda je odbor obravnaval prispele vloge in sprejel naslednje sklepe:

Odbor za poslovno politiko je sklenil, da se poravna članarina pri DRUŠTVU ZA POMOČ DUŠEVNO NEZADOSTNO RAZVI-TIM OSEBAM HRASTNIK v višini 100 din za eno leto, kar zna-

ša skupaj za leti 1974 in 1975 200 din.

Odbor za poslovno politiko je sklenil, da se poravna kolektivna članarina pri CENTRALNI TEHNIČNI KNJIŽNICI LJUBLJANA za opravljene usluge v letu 1975 v višini 1.500 din.

OSNOVNI ŠOLI NARODNEGA HEROJA RAJKA HRASTNIK se dodeli prispevek za nakup učnih pripomočkov za novoletno jelko v višini 2.000 din.

Odbor za poslovno politiko je obravnaval poročilo, ki ga je podal direktor OZD dipl. ing. Mrcina Maks v zvezi s potekom priprav na integracijo slovenskih steklar. Sprejet je bil naslednji sklep:

Ocenil je dosedanji proces kot zadovoljiv ter pooblastil direktorja dipl. ing. Mrcina Maksa, da tudi vnaprej v takem smislu vodi dogovore.

Pod peto točko dnevnega reda je odbor obravnaval tudi vlogo Kliničnega centra Ljubljana za izplačilo honorarja dvema laborantkama. Odbor je sprejel naslednji sklep:

Izplača se honorar za opravljanje laboratorijskih preiskav tovarišici PIRC Cveti, Vevče 42, in PETKOVIČ Leliji, Ljubljana-Polje cesta XII/4, in sicer v višini 500 din na osebo, kar znaša skupaj 1.000 din.

Na vlogo krajevne skupnosti Krnice—Šavna peč, ki se nanaša na delno pokrivanje škode, je bil posredovan naslednji odgovor:

V zvezi z vašo vlogo vam sporočamo, da OZD Steklarne Hrastnik že prispeva svoj delež v centralni fond, od koder se potem plačujejo odškodnine prizadetim občanom.

Pod isto točko dnevnega reda je bil obravnavan predlog komercialnega sektorja v zvezi s poslovanjem med Steklarne Hrastnik in firmo »International Export Servis« London in bil sprejet naslednji sklep:

Pooblasti se advokata ŠELIH Rudija iz Ljubljane, ki bo zastopal interese OZD Steklarne Hrastnik v zvezi z medsebojnim poslovanjem med OZD Steklarne Hrastnik in firmo »International Export Servis« iz Londona.

Pooblastilo podpiše direktor OZD, dipl. ing. Mrcina Maks.

Sklepi, ki so bili sprejeti na XIV. rednem zasedanju skupščine podjetja dne 30. 12. 1975.

Pod prvo točko dnevnega reda je skupščina obravnavala sprejete sklepe zadnjega zasedanja in ponovno sprejela naslednje sklepe:

Avto kombi VW, ki ga ima v uporabi Brodarsko društvo Hrastnik, odpiše iz seznama osnovnih sredstev OZD Steklarne Hrastnik in izvrši brezplačni prenos v korist Brodarskega društva Hrastnik.

Izvrši se odpis dvobrzinskih motorjev za dvigala, ki so neuporabna za Steklarne Hrastnik.

Dosedaj imenovana komisija za ocenitev, nabavo in odpis osnovnih sredstev ostane še vnaprej kot centralna komisija pri skupščini podjetja v enakem sestavu.

Pod drugo točko dnevnega reda je bilo obravnavano poročilo o poslovanju podjetja za obdobje januar—november 1975, katerega je skupščina soglasno potrdila.

Pod tretjo točko dnevnega reda je bil obravnavan predlog razpisne komisije za izvolitev vodje komercialnega direktorja in sprejet naslednji sklep:

Skupščina podjetja je potrdila predlog razpisne komisije in soglasno izvolila ing. TUŠAR Jože za vodjo komercialnega sektorja OZD Steklarne Hrastnik.

Razporeditev velja s 1. 1. 1976. Skupščina podjetja je pod isto točko izvolila razpisno komisijo za razpis prostega delovnega mesta »VODJA RAZVOJNEGA SEKTORJA« v naslednjem sestavu:

Marcen Alojz, predsednik; Vidovič Franc, Kavzar Janko, člana.

Pod četrto točko dnevnega reda je skupščina podjetja izvršila nadomestne volitve, in sicer:

Nadomestne volitve v Svet podpisnica sporazuma »Kristal import« Beograd: Mlinar Martin in Kolšek Anton.

Ing. Krsnik Franjo, pomočnik komercialnega sektorja, se izvoli namesto dosedaj imenovanega Mlinarja Martina, ki je odšel iz podjetja.

Petrič Vili II., referent prodaje, se izvoli namesto dosedaj imeno-

vanega Kolška Antona, ki je odšel iz podjetja.

Nadomestne volitve delegata v egalizacijski fond pri Gospodarski zbornici Jugoslavije: Mlinar Martin.

Ing. Tušar Jože, vodja komercialnega sektorja, se izvoli za delegata namesto dosedaj imenovanega Mlinarja Martina, ki je odšel iz podjetja.

Kožar Milan, vodja nabavne službe — namestnik (tu ni spremembe), oba bosta zastopala Steklarne Hrastnik.

Pod peto točko dnevnega reda je skupščina obravnavala predlog komercialnega sektorja za odpis v zvezi z dobavami steklenic.

Sprejet je bil naslednji sklep: Izvršijo se naslednji odpisi po zapisniku o reklamaciji firme COMPUCOM EXPORTS Ltd., Meidenhead, Anglija, v zvezi z dobavami steklenic, kakor sledi:

1.	632,93 Lstg
2.	153,60 Lstg
3.	186,66 Lstg
4.	273,24 Lstg
5.	975,00 Lstg
6.	560,00 Lstg
7.	890,00 Lstg
8.	135,28 Lstg
9.	135,28 Lstg
10.	67,64 Lstg

Skupno 4009,63 Lstg

LETOVANJE 1976

V letu 1976 je predvideno letovanje v počitniških domovih Portorož in Bohinj v času od 10. 6. do 9. 9. 1976, to je po devet skupin v vsakem domu. Predviden čas letovanja se bo po potrebi še lahko spremenil (odvisno od prijav), to je podaljšal ali skrajšal. V počitniškem domu Bohinj je letovanje možno tudi izven navedenega časa, to je skozi vse leto.

V Portorožu bo na razpolago 66 ležišč, v Bohinju pa 21.

V Portorožu so:

4 sobe z 2 posteljama
10 sob s 3 posteljami
7 sob s 4 posteljami

V Bohinju:

3 sobe z 1 posteljo
2 sobi z 2 posteljama
2 sobi s 3 posteljami
2 sobi s 4 posteljami

Letovanje bo razdeljeno v pred- in posezono ter glavno sezono. Razdelilnik po posameznih TOZD pa je naslednji:

	v Portorožu		v Bohinju
	%	post.	post.
TOZD I	43	28	9
TOZD II	21	14	4
TOZD III	4	3	1
TOZD IV	5	3	1
TOZD V	7	5	2
TOZD VI	2	1	—
DSSS	18	12	4
SKUPAJ	100	66	21

Prijave za letovanje po posameznih skupinah bodo sprejemali referenti pri TOZD, oziroma po dogovoru pri referentu za letovanje pri TOZD VI.

Na podlagi podatkov iz leta 1975 in predvidene podražitve v letu 1976 so se napravile nove kalkulacije za letovanje.

Predlog novih cen za letovanje v glavni sezoni je:

Zajtrk	10 din
Kosilo	32 din
Večerja	25 din
Prenočišče	28 din

Skupaj 95 din

Za otroke do 12 let starosti:

Zajtrk	6 din
Kosilo	19 din
Večerja	15 din

Skupaj 40 din

V kolikor pa se za otroke zahteva posebej še postelja, se cena poveča za 28 din, to je skupaj 68 din.

Za letovanje v pred- in posezoni je predviden 20 % popust in bi za ta čas bile cene:

Zajtrk	8 din
Kosilo	26 din
Večerja	20 din
Prenočišče	22 din

Skupaj 76 din

Za otroke do 12 let starosti:

Zajtrk	5 din
Kosilo	15 din
Večerja	12 din

Skupaj 32 din

s posteljo pa 54 din.

Cena za kampiranje (šotor — prikolica) — dnevno 10 din, za 1 osebo (odrasli) — dnevno 3 din.

Akontacije za letovanje boste lahko plačevali že od 1. 3. 1976 dalje in to pri referentu za letovanje pri TOZD VI.

LETNA KONFERENCA ČLANOV ZVEZE KOMUNISTOV V SKUPNIH SLUŽBAH

OSREDNJE NALOGE V SKUPNIH SLUŽBAH, KADROVSKA PROBLEMATIKA Z OZIROM NA FLUKTUACIJO, ORGANIZIRANOST DELA NA VSEH NIVOJIH PREDVSEM V KOMERCIALNEM, PLANSKO ANALITSKEM IN RAZVOJNEM SEKTORJU. KAKO ZAGOTOVITI ŠE BOLJŠE DELO V SKUPNIH SLUŽBAH, SO BILE OCENE KOMUNISTOV IZ DSSS.

V obširnem poročilu, ki ga je podal sekretar ing. Kalšek Franc, je bilo prikazano delo osnovne organizacije Zveze komunistov v skupnih službah za dveletno obdobje.

Iz poročila sekretarja je bilo razvidno, da so člani Zveze komunistov v skupnih službah v glavnem realizirali vse naloge, katerih pa ni bilo malo v dveletnem obdobju. Fluktuacija kadrov predvsem iz skupnih služb je bila zelo velika. Eden izmed vzrokov je bil po oceni poročila nerealno nagrajevanje glede na odnose na ista ali podobna delovna mesta v celotni občini Hrastnik. V tem obdobju je odšlo iz naše osnovne organizacije kar 17 članov, vključili pa so se v osnovno organizacijo le 3 člani Zveze komunistov. Poročilo je tudi kritično obravnavalo nezapiranje do pravih mesečnih obračunov po TOZD, kar meče slabo sliko na celotno delo skupnih služb. Prikazano je bilo, da niso bili realizirani sklepi osnovne organizacije Zveze komunistov skupnih služb, da se organizirajo seminarji za tolmačenje obračunov po TOZD, kajti obračuni so precej zahtevni in tudi večkrat nerazumljivi celo za člane Zveze komunistov, ki so dolžni pravilno tolmačiti v kolektivu. V kolektivu se mora doseči s tem to, da so tudi skupne službe del celotnega kolektiva. Kritično je bilo tudi ocenjeno delo z mladinsko organizacijo, predvsem delo mentorja z mladino, povezave je bilo premalo ali skoraj nič. Kljub temu pa je bilo delo mladinske organizacije v skupnih službah ocenjeno kot pozitivno. Naloga osnovne organizacije mora biti, da se ta povezava izboljša in da se imenuje novega mentorja za mladino. Povezava s sindikalno organizacijo in prek nje s člani delovne skupnosti skupnih služb je bilo ocenjeno kot pozitivno in zadovoljivo. Potrebna bo večja aktivnost tudi tistih članov Zveze komunistov, ki danes nimajo nobenih konkretnih zadolžitvev, teh je kar 10 v osnovni organizaciji.

Razprava je bila zelo konkretna; sodelovalo je 12 članov osnovne organizacije — nakazanih je bilo niz problemov, ki jih bo morala organizacija konkretizirati in realizirati v naslednjem obdobju. Nakazani so bili predvsem tile problemi:

Ocena podanega poročila sekretarja je bila pozitivna, vendar z ugotovitvijo, da je v nekaterih stvareh preveč idealizirano. Predvsem glede na to, da je v skupnih službah tudi več problemov poleg nakazanih tudi v kadrovskem sektorju in to predvsem glede na ugotovitve fluktuacije v OZD.

Potrebno je analizirati problem, če je dosedanja kadrovska zasedba kos nalogam, ki se morajo izvršiti. To nalogo bo moral izvršiti poslovni odbor OZD. To predvsem glede na kritiko posameznih vodstev TOZD, da je trenutno največji problem v komercialnem sektorju, plansko-analitskem sektorju, gospodarskem sektorju kot tudi v kadrovskem sektorju.

Vsaj 80 % članov DSSS je zapustilo kolektiv zaradi osebnih dohodkov, ostali pa zaradi drugih razlogov.

V ospredje OZD se postavlja naloga, da se uredi pravilna sistemizacija delovnih mest in uredi neskladja med osebnimi dohodki.

Razprava je tudi nakazala problem premajhne politične aktivnosti članov Zveze komunistov v DSSS, kar pogojuje probleme razpravljanja z neposrednimi proizvajalci in člani delovne skupnosti skupnih služb. Za štipendije in izobraževanje je bilo vloženi veliko finančnih sredstev kolektiva. Kader, ki je koristil ta sredstva, je dolžan sedaj, da svoje znanje posreduje kolektivu, da se izboljša proizvodnja in organizacija dela v celotni OZD.

Kritično je bilo ocenjeno delo nekaterih članov Zveze komunistov, ki so pri svojem delu nedisciplinirani. Glede na to bo potrebno zahtevati več odgovornosti.

Organiziranje razprav s člani delovne skupnosti bi moralo biti bolj organizirano in to na principu manjših sindikalnih aktivov, kajti s tem bi mnogo lažje informirali z živo besedo večje število članov kolektiva. Da se realizirajo vse nakazane naloge, bo potrebna vsa podpora vseh družbenopolitičnih organizacij v kolektivu, ker le na tem principu bo možna realizacija vseh nalog, ki se postavljajo sedaj pred kolektiv in organizacijo Zveze komunistov v podjetju.

Konferenca je sprejela zelo obširen program dela, ki zajema predvsem tele naloge:

1. Kot osnovna naloga za nadaljnje delo članov Zveze komunistov v skupnih službah naj bi bila aktivno delovanje vseh članov, tako na terenu kot v tovarni. To je ena izmed osnovnih nalog, s katero nas obvezuje statut ZKJ in ZKS.

2. Potrebno je poživiti delo na področju vključevanja novih članov v ZK. Dosedaj je bilo vse premalo obravnav in predlogov za sprejem novih članov. Potrebna bo konkretna zadolžitvev posameznih članov Zveze komunistov iz posameznih sektorjev (predvsem skladišče, transport), da iz svojih delokrogov predlaga-

jo za sprejem v ZK pridne, predane in delavne člane delovne skupnosti.

3. Idejnopolitično delovanje med člani Zveze komunistov bo potrebno ponovno poživiti. V prihodnjem obdobju bo potrebno temu problemu posvetiti več skrbi in pozornosti. Programi dela so bili že sprejeti na ravni OK ZKS Hrastnik, ki ga moramo tudi v naši osnovni organizaciji realizirati. V tem pogledu bo tudi konkretno zadolžen član iz osnovne organizacije, ki bo imel na skrbi nalogo izobraževanja in informiranja. S tem se bo doseglo, da bodo vsi člani ZK vedno informirani in na tekočem o političnih problemih, katere bo potrebno tolmačiti v kolektivu.

4. Vprašanju dela z mladino bo potrebno v prihodnjem delu posvetiti več pozornosti. Imenovan je drugi član kot mentor z mladino, ki bo imel neposredno povezavo z osnovno organizacijo ZK.

5. Neposredne naloge v okviru DSSS:

— konkretno obravnavati vsak sektor glede na izkoriščanje delovnega časa, način in ažurnosti dela;

— kadrovska in strokovna angažiranost posameznih sektorjev s poudarkom na sporazum o kadrih in šolanju, katerega smo pred časom sprejeli v okviru občine;

— komunisti moramo glede na že toliko časa predvidene in v zadnjem času pripravljene makro in mikro strukture v DSSS stremeti za tem, da se ta predvidevanja in pripravljene materiali izpeljejo in realizirajo. Predvsem glede na večjo fluktuacijo delovne sile v DSSS, kakor tudi v drugih TOZD;

— podpirati na vseh področjih realizacijo, da se osebni dohodki v DSSS uskladijo ali vsaj približajo enakim v okviru občine Hrastnik, zavedajoč se, da je to težko izvedljivo, znano pa je vsem, da je glavni in edini vzrok fluktuacije ravno ta neskladnost;

— sklepi samoupravnih organov v DSSS naj postanejo res pravno veljavni. Postavlja se namreč vprašanje, če DS skupnih služb lahko sklepe sprejema za svoje lastne potrebe in koliko je možnosti, da postanejo le-ti realizirani;

— izredno pozornost morajo vsi člani Zveze komunistov polagati informiranosti. Prav iz tega razloga pa moramo biti vsi aktivni v okviru OZD oziroma DSSS. Vsi samoupravni akti morajo biti jasni vsem članom v kolektivu, ker se s tem izognemo nekonstruktivnim razpravam oziroma se lahko spuščamo v razprave in s svojim pravilno usmerjenim mišljenjem zlahko ovržemo mišljenja, ki se pojavljajo in nimajo z našo samoupravno organiziranostjo nič skupnega. Neinformiranost vodi tudi do tega, da vsi pozabljamo, da smo še vedno podjetje kot celota in moramo v tem smislu tudi delati.

Za sekretarja osnovne organizacije Zveze komunistov skupnih služb je bil ponovno izvoljen tov. ing. Kalšek Franc in za namestnika tov. Germadnik Edo, za mentorja z mladino tov. Zaletel Frida in v aktiv komunistov delavcev pa tov. Jazbinšek Olga.

Rigo

RAZPIS

Steklarna Hrastnik
TOZD VI:

»Menza in počitniški domovi«
razpisuje prosta delovna mesta za določen čas
(od 1. 6. do 15. 9. 1976), in to:

ZA POČITNIŠKI DOM PORTOROŽ:

1. Kuharica	1
2. Kuhinjska pomočnica	2
3. Servirka	2
4. Pomivalka	1
5. Sobarica	1

ZA POČITNIŠKI DOM BOHINJ:

1. Kuhinjska pomočnica — servirka	1
2. Sobarica — pomivalka	1

Za razpisana prosta delovna mesta imajo prednost osebe s potrebno kvalifikacijo (gostinsko ali potrebno priučeno dobo).

V prijavi nam na kratko opišite vašo izobrazbo in dosedanje delo.

Prijave lahko pošljete po pošti ali osebno oddate v pisarni TOZD VI!

Vodja TOZD VI:
Leo Moder

ZAHVALA

Moškemu pevskemu zboru »DPD Svožode II«, Hrastnik, se iskreno zahvaljujem za lepo darilo, ki so mi ga izročili ob moji 60-letnici.

Tovariši pevci, za vašo pozornost še enkrat iskrena hvala!
Matija Bajda

LETNA KONFERENCA OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA TOZD I

Bila je v soboto, 10. 1. 1976 ob 16. uri v dvorani organov upravljanja. Moram priznati, da je bila drugič sklicana, ker se prvič prisotni nismo strinjali, da bi se konferenca izvedla zaradi premajhne udeležbe. Z boljšo organizacijo je sedaj bila s polnoštevilno udeležbo.

Po poročilu predsednika sindikata tov. Leskovška Jožeta, ki je kritično ocenil delo sindikata kot tudi stanje TOZD I ter po ostalih poročilih se je razvila izredno bogata diskusija tako po vsebini in tudi po številu diskutantov. Verjetno je število diskutantov prekoračilo vse dosedanje ob podobnih konferencah.

Želel bi se dotakniti najbolj važnih problemov, ki so jih nakazala poročila in diskusije ter tudi sklepov, ki jih je po teh problemih izdelala komisija za sklepe.

Prvenstveno važno vprašanje je stabilizacija našega TOZD, za kar se morajo angažirati vsi činitelji v TOZD in angažirati posamezne vodilne tovariše iz OZD, da skušajo priti pomanjkljivostim do dna, da si ogledajo in analizirajo kalkulacije, ki so po

splošnem mnenju najbolj pereče vprašanje pri nas. Službe, ki sklepajo razne zadeve tudi za naš TOZD, naj pri svojih odločitvah iščejo soglasje naših vodilnih ljudi. Po teh vprašanjih, ki so po mišljenju večine največja ovira za boljše poslovanje (finančno), so problematiko nakazale tudi druge družbenopolitične organizacije in temu posvetili največjo pozornost. Le z usklajevanjem vseh činiteljev ter z bolj vestnim delom nas vseh lahko pričakujemo izboljšanje situacije, predvsem kar zadeva OD, ki so izredno zaostali v vsem OZD, kot tudi sredstev za družbeni standard, kar ni nič manj važno.

Eno važnih vprašanj je nujnost ureditve načina nagrajevanja, ker je sedanjost že nemogoča. Namesto da bi ljudje ostali pri nas, odhajajo. To je znak slabe stimulacije, ki jo je treba izboljšati.

Analitska ocena delovnih mest naj se čimprej uredi do kraja. Predlog konference je bil, da se realna potreba po delovni sili preveri. Mi smo v tem primeru že naredili korak k razčiščenju

tega nadvse akutnega problema, vendar je nujna v sedanjem stanju OZD, da to naredijo vsi TOZD. Le s skupnimi prizadevanji bo moč marsikatero težavo prebroditi.

Nadvse pomembna pozornost je bila namenjena diskusiji obratu zmesarne. Namreč ta, eden od najpomembnejših, nima urejenega stanja vodstvenega kadra. Vodstvo TOZD mora s pomočjo in prizadevanjem ostalih ta problem čimprej rešiti. Od uredenosti v tem oddelku je v mnogem odvisno ravno od nas, kako poslušamo.

Govora je bilo tudi o prostorih v delovnih obratih in skladiščih. To zadevo naj med sabo urejajo tovariši iz proizvodnih obratov. Konferenca sklene tudi, da služba, ki je za to postavljena, uredi zadevo glede višine dopustov, kajti lanskoletno popravljanje, in to sredi leta, je bilo precej šablonsko narejeno in s tem prizadeti predvsem zaposleni prek 25 let. Zadeva naj se popravi takoj, da se ne ponovijo lanske napake.

Važna obravnava je bila tudi o vprašanju dela »delavske kon-

trole«. Predvsem je nujno pozitivno delo, vsi organi pa so dolžni, da jo seznanjajo s svojimi sklepi (pismeno). Le tako bo delavska kontrola lahko uspešno delala in opozarjala na eventualne nepravilnosti odnosno pomanjkljivosti.

Tudi vprašanju nočnega dela žena je potrebno posvetiti vso možno pozornost. Kjer se še da, naj se to ukine, kjer pa to ni možno, se pa naj pripravijo vsi možni pogoji za delo. Sindikati so v prvi vrsti poklicani, da temu perečemu problemu posvetijo stalno pozornost.

Ne nazadnje pa je tudi potrebno več angažiranosti pri izobraževanju zaposlenih, tako splošnega kot tudi poučevanju na delovnih mestih, ker kot kaže bomo s kadrom vedno bolj problematični. Komisija za delovna razmerja in kadre TOZD I naj preveri upravičenost zviševanja odstotkov za mlajše steklarje — rezervne pomočnike, ki nimajo možnosti dobiti stalno delovno mesto zaradi pomanjkanja pomožne delovne sile (op.: zadeva je že urejena).

Zaključek vse diskusije pa je glede stanja našega TOZD naslednji: Naš odnos do izvoza je jasen. Kot vsa dolga leta nazaj, tako tudi sedaj nosimo glede tega glavno breme. Koristi pa imamo vsi. Mislim namreč na domačo nelikvidnost, za izvoz pa je takoj denar. Torej vsaj za OD je s tem bolj zagotovljeno, da jih redno dobivamo. S tem v zvezi pa nastaja vprašanje, kaj pa prispevajo ostali TOZD za izvoz. Mar ne bi bilo tu potrebno večje razumevanje solidarnosti, kajti vsakomur je verjetno jasno, da se pri izvozu slabše zaslužijo kot doma (cene). V mislih diskutantov na konferenci je bila prisotna ugotovitev, da bi morali ostali TOZD, ki delajo nam usluge, nekaj prispevati nam, ki na podlagi njihovih uslug (modeli in podobno, njihove cene niso izvozne) in z našim dokončnim proizvodom uspevamo zagotoviti izvoz. Torej mi zaslužimo malo — uslužna dejavnost pa normalno? Tu je skrit zajec, ki ga je treba spozumno razrešiti v vsestransko zadovoljstvo celotne OZD, kajti uspeh ali neuspeh posamezne TOZD mora biti skrb nas vseh v Steklarni Hrastnik. Verjetno tudi drugače ne moremo razumeti zadeve.

Za zaključek bi še dodal naslednje:

Prenehati bo treba s tako ukoreninjeno familiarnostjo. Povedati bo potrebno vsakomur, če kaj ne dela prav (uničenje kartonov, stekla in raznih drugih predmetov, ki leže po vsej hali). Tudi sprehode — ogleda v razne oddelke naj bi omejili. Tudi nepotrebne sprehajanje po skladišču ne bi smeli dovoliti, posebno ne tistim, ki niso pri nas zaposleni. Ne bi našteval stvari, ki jih je na desetine, ki pa terjajo takojšnje rešitve in pa tudi za nedelo ali malomarno opravljenost delo, da se kaznuje, naj ga naredi kdorkoli.

Torej bodimo bolj angažirani pri odpravljanju pomanjkljivosti, kajti le to nam bo zagotovilo boljše življenjske pogoje.

Karli Grčar

STABILIZACIJSKI UKREPI V TOZD V

Težka gospodarska inflacija v letu 1975 je marsikatero gospodarsko organizacijo prisilila, da poišče tiste notranje rezerve, ki so bile skrite ali pa znane, vendar se niso do kraja izkoristile za izboljšanje efekta gospodarjenja. Zato je bilo nujno potrebno povzeti določene stabilizacijske ukrepe.

Kljub temu, da je OZD bila razdeljena na TOZD, se moramo v stabilizacijskih naporih zavedati, da morajo biti ti ukrepi povezani med seboj na nivoju OZD, ker le tako bo zagotovljen uspeh. Napačno bi bilo, da bi v stabilizacijskih naporih vsaka TOZD skrbela samo zase oziroma za svoj uspeh, ne bi pa upoštevala načel dobrega gospodarjenja celotne OZD.

TOZD-V je predvsem vzdrževalna TOZD, ki s svojim delom omogoča osnovni proizvodnji doseganje dobrih rezultatov. Ker je končni efekt prodani artikel na tržišču, je zelo pomembna. Zmanjševanje zastojev s kvalitativnim vzdrževanjem mnogo pripomore k boljšim rezultatom osnovne proizvodnje.

Nikoli ne smemo računati, da je določen zastoj povezan samo s posameznimi izklopi energetskih virov. To mislim, da zastoj ne traja samo toliko časa kolikor je izklop posameznih energetskih virov, ampak je s tem povezano uničenje orodja, padec temperature, ponovna regulacija in še vrsta drugih faktorjev, ki mnogo povečajo čas zastoja oziroma izpad proizvodnje. Seveda so nekateri izpadi objektivnega karakterja, take izpade bi morali spraviti na minimum. Predvsem važno vlogo imajo tukaj dežurne službe, ki lahko z vestnim delom in nadzorom mnogo pripomorejo k boljšim proizvodnim uspehom.

Mi vzdrževalci bi morali predvsem preventivno ukrepati, ne pa

čakati toliko časa, da se naprava do kraja iztroši ali pokvari in šele tedaj pristopiti k popravilu. Predvsem bi pa morali kot vzdrževalci TOZD skrbeti, da so naše usluge proizvodnim TOZD čim cenejše in čim kvalitetnejše opravljene, ker jim s tem zmanjšujemo proizvodne stroške in povečamo kumulativo pri kateri smo tudi mi udeleženi. Nikakor ne smemo gledati, da bi mi dosegli čim večji dobiček na račun večjega števila izvršenih ur, ampak čim boljše korišćenja delovnega časa, boljše organiziranostjo in z zmanjševanjem naših stroškov.

Predvsem pa bi se morali vsi TOZD obnašati bolj stabilizacijsko do porabe posameznih energetskih virov. Na tem področju se še ponašamo izredno neodgovorno. Nikakor ne trdim, da bi to morali delati na račun proizvodnje, toda precej je takšnih stvari, kjer bi se dalo z malo truda veliko prihraniti. Ker energetski viri predstavljajo v naših stroških eno izmed večjih postavk, bi se morali vsi angažirati na zmanjšanje uporabe vseh vrst energetskih virov.

Tudi TOZD-V je precejšen porabnik energije, zato smo izdelali v letu 1975 stabilizacijski program, ki je predvsem mejil na zmanjševanje porabe energetskih virov kot na mazut, električno

energijo, vodo in izkorišćenje delovnega časa.

V letu 1975 smo s tem prihranili 401.003,00 din. Seveda ta prihranjenost ni velika, vendar nekaj le pomeni. Zato moramo s temi stabilizacijskimi ukrepi in varčevanjem tudi v letu 1976 v svrhu boljšega gospodarjenja in doseganja boljših finančnih uspehov kakor tudi OD, ki so že nekaj časa pereč problem v Steklarni Hrastnik.

Upamo, da bo leto 1976 boljše, boljše pa bo seveda, če bomo vsi vložili maksimalni napor v zmanjševanju stroškov in doseganju čim boljših proizvodnih rezultatov.

Kakor je znano bo v mesecu januarju izplačana višina točke 1.25 din. Seveda pa še v teh mesecih niso znani rezultati oziroma stroški po posameznih TOZD in je to le akontacija. Moramo pa biti pripravljeni, da se lahko vrednost točke zmanjša, če ne bomo vložili vseh naporov za doseganje boljših rezultatov poslovanja.

Nikakor ne smemo biti pesimisti pri gledanju v našo prihodnost in napredek. Mislim, da smo s skupnimi naporimi sposobni dvigniti Steklarno Hrastnik na iste čvrste temelje, kot jih je imela nekoč.

Vodja TOZD-V
ing. Jože Guzaj

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj, se sodelavcem A banje v izmeni Haberl, iskreno zahvaljujem za prisrčno slovo in prekrasno darilo. Enaka zahvala tudi sodelavcem moje brigade za dolgoletno uspešno delo brigade kot celote in čudovito darilo, ki me bo vedno spominjalo nanje.

Alojz Hudi

RESNICA NA ZATOŽNI KLOPI

V prvi številki tovarniškega glasila »STEKLAR« v letošnjem letu v rubriki »Pogovarjali smo se« smo lahko bralci sledili razgovoru ob izteku poslovnega leta v Steklarni med anketirancem tov. Edvardom Volfandom, strugarjem v TOZD IV — in piscem razgovora tov. Jožetom Premcem. Za boljše razumevanje in zaradi pomembnosti imenovanih tovarišev, ki sta nas seznanila z zanimivo temo strokovnih ugotovitev v OZD, je potrebno povedati, da sta oba zelo aktivna družbenopolitična delavca in funkcionarja v samoupravnih organih v TOZD IV in organih v OZD in kot takšna naj bi bila med najbolj informiranimi člani kolektiva. Torej je bilo upravičeno pričakovati plodnega, konstruktivnega razgovora in končnih ugotovitev ter predlogov obeh tovarišev, pri čemer nas res nista razočarala, saj sta v dopolnjevanju drug drugega že v začetku svojega razgovora hitro nakazala grešnika in krivca za obstoječe stanje v našem podjetju ter med strokovnimi službami, izločila službo varstva pri delu, čeprav nobeden samoupravni organ v OZD pri iskanju vzrokov do tega dan ni imel takšne sreče tako hitro zadeti v črno. Ali ni to uspeh, ki bi ga bilo potrebno nagraditi?

Dobesedni prepis odkritja:

Prav gotovo, da je eno glavnih vprašanj naša služba za varstvo pri delu, ki svojim osnovnim in glavnim namenom ne posveča dovolj pozornosti.

— Kakšne pa so posledice obstoječega stanja, o tem pa verjetno ni treba posebej govoriti.

— Temu sledi podatek iz minulega leta, da smo imeli v določenem trenutku kar 312 ljudi v bolniškem staležu. To pa je število, ob katerem bi se morala omenjena služba prav gotovo zamisliti (in to je tudi sedaj napravila).

Torej je odkritje problema za gospodarstvo v podjetju in delavsko kontrolo več kot zanimivo, saj če pogledamo, da OZD Steklarna Hrastnik zaposluje 1750 ljudi in je potem odsotnost z dela zaradi bolniškega staleža zajela 312 ljudi, kar znaša 17,8 % zaposlenih, je sedaj vsem jasno, zakaj so bili tako slabi gospodarski rezultati podjetja v minulem letu in je res velika škoda, ki jo lahko izračunajo ekonomisti v podjetju, da že prej ni prišlo do tega razgovora, ki je odgovoril na premnoge zgubljene ure najrazličnejših sestankov pri iskanju vzrokov v OZD in družbenopolitičnih organizacijah v okviru občine.

Namreč imenovani podatek se nahaja v časopisu »Steklar« in ne govori o ničemer drugem kakor o visokem bolniškem staležu, nakazanih vzrokih in posledicah, ki so jasno citirane v vsebini ugotovitve, in to:

Prepis

»Vse to so stvari, ki po mojem vplivajo na proizvodne rezultate in v precejšnji meri tudi zavirajo stabilizacijske ukrepe... s čimer delamo na ta način levjo uslugo posamezniku in podjetju.«

Takšni končni ugotovitvi predhodnega odstavka na osnovi prejšnje vsebine razgovora verjetno ne bo nihče oporekal, celo nasprotno, mnenje bralcev članka »Pogovarjali smo se« je, da so si edini, da so objavljeni podatki zrelji za delavsko kontrolo v OZD, republiško inšpekcijo dela ter končno družbeno pravobranilstvo. Saj se nakazuje krivda službe varstva pri delu, ki naj bi povzročila napako »pri obratni razporeditvi hladilnih peči ter delovnih mest pregledalk in drugih delovnih priprav in naprav, oziroma nekaterih faz tehnološkega procesa ni dobro izpeljala, poleg gradbenega objekta, ki je tudi delovni prostor — skladišča gotovih izdelkov in ni uvozila tehnično opremo oziroma mehanskih naprav na kanalih za čiščenje odpadnega stekla pod avtomatih, tako da se sedaj vsa leta delavci na teh delovnih mestih izredno fizično trudijo in naprezajo ter trošijo svoje telesne zmogljivosti, in vsi ti delavci, ki delajo na teh delovnih mestih, naj bi povzročali velik odstotek bolniškega staleža. In končno služba varstva pri delu ni pozabila, da mora teči skozi celo dolžino tovarne tudi hodnik za lažje komuniciranje z močnim naravnim vlekom, tako da vrata na obeh konceh hodnika ne predstavljajo nobene ovire vleku, kateremu ne manjka drugih odprtih v podpečju.

Vse našete pomanjkljivosti sedaj nastopajo kot osnovno breme in napake z izredno težkimi posledicami za zdravje ljudi na teh deloviščih, ki zaradi navedenih vzrokov trumoma hitijo v našo majhno ambulanto, da povečujejo bolniški stalež v višini 312 ljudi v določenem trenutku. Takšen podatek je razviden iz časopišnega članka. Seveda kateri zdravnik je uspel pregledati to število ljudi, pa zaenkrat naj ostane neznanka, glavno je, da se nam na ta način vsem skupaj vsakdanji kos kruha zmanjšuje in to vse zaradi izpostavljanja velikim temperaturnim razlikam teles delavcev na prej navedenih delovnih mestih.

Torej neučinkovito delovanje službe varstva pri delu, ki jo vodi varstveni inženir s strokovnim izpitom in s pomočjo referenta v tej službi povzročajo velik bolniški stalež zaposlenih delavcev. Res čudne ugotovitve, ki sta jo avtorja predstavila v javnem informatorju o službi varstva pri delu, ker ni posvečala dovolj pozornosti na preventivno in zdravstveno področje dela delavcev v podjetju, čemur je kot posledica sledila velika številka 312 ljudi v bolniškem staležu, v številu invalidnosti, ter s tem končno omejevala starostne meje zaposlenih v notranjem obratu. Torej je potrebno, da služba varstva pri delu v svojo obrambo »Resnica na zatožni klopi« iznese dejansko stanje, ki pa nima nič skupnega z zelo, zelo izkrivljeno vsebino ter neinformiranostjo izjavljenih besed pisca članka v prejšnji številki »Steklarja« in njegovega sogovornika tov. Edvarda Volfanda, predsednika OOS v TOZD IV, člana IO samoupravne stanovanjske skupnosti Hrastnik, člana po-

slovnega odbora OZD steklarne itd.

Torej zadeva je naslednja:

Služba varstva pri delu je strokovna služba in njena ustanovitev bazira na osnovi temeljnega zakona o varstvu pri delu (Uradni list SFRJ, št. 15/1965 in Uradni list SRS, št. 22-123/1966). Po uveljavitvi republiških ustavnih amandmajev od XXV do LII (Ur. list SRS št. 51/1971 in 54/1972) in zvezni ustavnih amandmajev XX do XLI (Ur. list SFRJ, št. 27/71 in 71/72) so se začele priprave za izdelavo novega osnutka zakona, ki naj bi zagotavljal enotno in celotno ter samoupravno urejanje tega varstva in tudi odgovornosti za to področje, ki je izrednega pomena za varno in uspešno delo delavca, s čimer naj bi bila tudi temeljito seznanjena oba naša družbenopolitična delavca, avtorja članka »Pogovarjali smo se« v zadnji številki Steklarja.

Skupščina SR Slovenije je torej na 6. seji zbora združenega dela dne 16. oktobra 1974 sprejela novi zakon o varstvu pri delu, kjer gre za uveljavljanje ustavnega načela v praksi, po katerem ima delavec ne le pravico do dela v združenem delu s sredstvi dela, da odloča o svojem delu, o pogojih in rezultatih svojega dela. Nikjer pa v zakonu ni zaslediti, da bi lahko tudi nepoklicani delavec ali druga oseba za določene strokovne zadeve jasno izražala neutemeljene izjave, oziroma da širi v pisni obliki neresnične vesti, ki škodujejo ugledu podjetja, še bolj pa razburjajo duhove med samimi člani kolektiva. Torej to ni delo družbenopolitičnih delavcev in funkcionarjev ter članov ZK v delovni organizaciji, ampak je njihovo mesto jasno nakazano v samoupravnih aktih ter statutih družbenopolitičnih organizacij. Izjave, in pojmi, ki niso utemeljeni, se smatrajo za kritizerstvo in takšne osebe je treba javno žigosati. (Stane Dolanc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ na 9. tekmovanju delavcev v Novem Sadu 19. oktobra 1975. leta).

Torej novi zakon o varstvu pri delu ureja splošno sistematska vprašanja, konkretno urejevanje tega področja pa je prepuščeno samoupravnemu urejanju v organizacijah združenega dela, ki:

— določa temeljne pojme, vsebino in obseg varstva pri delu,

— ureja sistem za določanje in predpisovanje skupnih in posebnih varstvenih ukrepov in normativov,

— določa temeljne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev in njihovih organizacij združenega dela,

— opravlja nadzorstvo ob upoštevanju načel mednarodne konvencije o inšpekciji dela (nočno delo žena in mladine),

— ureja vsebino in način vodenja evidenc ter sestavljanja poročil o stanju in problemih varstva pri delu,

— v kazenskih določbah določa denarne kazni za gospodarske prestopke in prekrške OZD ali odgovornih oseb,

— v prehodnih in končnih določbah pa izvaja veljavnost pred-

pisov o varstvu pri delu in samega zakona.

Posebna značilnost je citirana v 11. členu zakona o varstvu pri delu, ki potencira vprašanje medsebojne organiziranosti varstva pri delu znotraj delovnih organizacij, ki imajo TOZD, ter njihov odnos v obliki samoupravnih sporazumov in izvršnih aktov v določenih pravilnikih. Vse to v OZD steklarne obstoja in je verificirano.

Torej vse to je bilo potrebno povedati zato, da lahko naša dva tovariša in še kdo ugotovijo, da vlada na področju varstva pri delu pravni red in da oseba, ki daje intervju, ne more podajati izjav, »MIMOGREDE IN KAR TAKO«, kjer se izjave med seboj prepletajo po vertikali in horizontali, ampak se dajejo v javni informator glasilo »Steklar« res samo utemeljene, preverjene, resnične, kritične ali pohvalne izjave, v obratnem primeru ima oškodovana služba ali oseba pravico iskati pravno zadoščanje, med drugim javno opravičilo v istoimenskem informatorju.

In sedaj še utemeljitev:

Kot vidimo, ima vsaka TOZD v OZD samoupravno pravico in dolžnost urejati svoje varstvo pri delu v skladu s samoupravnim sporazumom o varstvu pri delu. Ker pa se predmetna vsebina »Pogovarjali smo se« nanaša na ogrožanje zdravja delavcev v drugih TOZD, torej v TOZD I, TOZD II in skupne službe, je vprašanje izraženega strahu za zdravje drugih v TOZD IV odveč, od koder sta avtorja spornega članka, ki nimata pooblastila, da to uslužno vršita za prizadete TOZD.

Namreč za ilustracijo je potrebno navesti, da je vprašanje hladilnih peči, ki so 25 m dolge in kjer delajo pregledalke stekla, sestavni del talilnih objektov za steklo in se po tehnološki plati lahko nameščajo le tam, kjer imajo sedanjo razmestitev. Med tem ko so delovna mesta pregledalk oddaljena okoli 30 m od talilnih objektov, torej ne more prihajati do velikih temperaturnih razlik, na škodo zdravja pregledalk. Ta trditev obstoja kot rezultat stanja najnovejših mikroklimatskih meritev od 24. in 25. 11. 1975 zavoda Ljubljana. Poleg tega je treba povedati, da je bila v minulem obdobju na stropni površini vseh hladilnih peči 2000 m² (delovna mesta pregledalk stekla) izvedena izolacijska plast iz mineralne volne, ki je bistveno spremenila letno-zimsko nihanje temperatur. Seveda avtorja neosnovanih kritik s takšnimi ukrepi nista seznanjena, saj predstavlja dolžina od TOZD IV do TOZD I in TOZD II precejšnjo razdaljo in vsak član kolektiva res ne more biti seznanjen s takšnimi spremembami, ki zajemajo samo 2000 m² površin in tudi predstavljajo stroške lepih milijonov v prid zdravja delavcev. Dalje imajo delovna mesta pregledalk ob nogah v zimskem času še električne peči, zraven osebne opreme pa še zaščitne rokavice, medtem ko se vsako jesen znova zasteklijo okna, ki jih samoupravljanci preko leta večkrat tudi z okvirji vred izbijajo (Nadaljevanje na 6. strani)

RESNICA NA ZATOŽNI KLOPI

(Nadaljevanje s 5. strani)

iz stene in tako s fiksnimi stroški, ki niso majhni, utrjujejo stabilizacijske napore za svojo TOZD, poleg slabega zunanega izgleda gradbenega delovnega objekta. Iz podobnih vzrokov so bile v minuli jeseni zaznane tudi vse lesene polkne pri teh delovnih mestih pregledalk tako, da se je tudi na ta način, ki ni najboljši, skušalo vplivati na izboljšanje njihovih delovnih pogojev, čeprav so bile predmetne lesene polkne nekoč opremljene z ličnimi loputami za reguliranje vhodnega zraka, odvisno od letnega časa, pa vendar so v poznejšem času kazale uničeno podobo družbene imovine.

Skladišče gotovih izdelkov obsega veliko kubaturo uporabljene prostornine in je opremljeno zraven električne in protipožarne inštalacije tudi z grehnimi tesli. Seveda, kjer so rampe in zunanji nakladalni prostori, tam ne more biti kaloriferjev, zato imajo vsi tamkajšnji delavci zaščitna sredstva proti nižjim temperaturam v obliki zimskih podložnih telovnikov, rokavicah, volnenih rutah, itd. Torej se morajo delavci v skladišču gotovih izdelkov opremljati v skladu z delovnim okoljem, ker imajo karakter delno odprtega delovišča in tudi v prihodnje se za te delavce pripravljajo določene izboljšave kot samih delovišč enako tudi boljša delovna oprema samih delavcev.

Delavci na kanalih odpadnega stekla pod steklarskimi avtomati opravljajo zelo naporno fizično delo. Posedujejo zaščitna sredstva in delovno opremo. Delo opravljajo v okolju temperaturnih razlik, v kolikor je slaba proizvodnja na steklarskih strojih, ker takrat pade večja količina steklene mase v podpečje. Pri redni proizvodnji pa se tudi na teh deloviščih menjajo delovni pogoji, ker takrat ne pada steklo v podpečje in ni bistvenih temperaturnih razlik na kanalih, oziroma delovnih mestih tamkajšnjih delavcev.

Hodnik skozi tovarno v celotni dolžini predstavlja transportno pot, kjer se vrši mehanizirani transport in hoja članov kolektiva. V tem hodniku ni nobenega delovnega mesta, kot jih pisca zvrščata v svoj seznam med zdravju ogrožena delovna mesta zaradi velikih temperaturnih razlik. Res pa je, da hoja po našem hodniku ni najbolj prijetna, saj naravni vlek kljub temu, da ima hodnik na obeh konceh vrata, oziroma zaporo, prihaja do stranskih odprtih iz podpečja. Tudi to je ena izmed **bodočih nalog razvojne službe**, da skuša urediti vprašanje vlekov v hodniku z ustreznimi posegi, kakor tudi, da se analizirajo možnosti v drugih delovnih objektih po ustreznih menjavi zraka skupno s službo varstva pri delu. Vse to bo zajel sanacijski program varstva pri delu v OZD, ker so projektantske organizacije pri prejšnjih gradnjah marsikaj zanemarile oziroma izpustile, sedaj pa naj bo služba varstva pri delu tista, ki bo skrbel za sanacijske investicijske napake, za katere so giasovali vsi člani kolektiva brez taktarne prisotnosti službe var-

stva pri delu. Danes pa se isti službi javno očita investicijske napake in posledice na zdravju delavcev, za katere pa nima nobene krivde, medtem ko že izvedene ukrepe in izboljšave tudi v **lastnem delovnem okolju** poleg drugih TOZD pisca kritik še nista opazila.

Da bo realna vsebina »Resnica na zatožni klopi« tudi ustrezno utemeljena je potrebno navesti tole:

V nakazanem številu 312 ljudi ali 17,8% vseh članov kolektiva naj bi bila predstavljena odsotnost delavcev od dela v določenem trenutku samo zaradi **bolniškega staleža**, tako navajata pisca, vendar je treba povedati, da so tu zajeti dejansko vsi elementi, ki so v resnici vplivali na skupno odsotnost od dela, in to:

- bolniška do 30 dni (bolezensko stanje in poškodbe pri delu),
- bolniška nad 30 dni (bolezensko stanje in poškodbe pri delu),
- porodniški dopust (ki ni bolezensko stanje ženske, ampak njena življenjska funkcija),
- redni letni dopust,
- izredni dopust,
- odsotnost od dela (neupravičeno),

— dopust za nego svojcev (otrok, starih ljudi, spremstvo itd.),

— odsotnost od dela (zaradi opravljanja družbenopolitičnih funkcij).

Torej iz navedenega je možno zaključiti, da nakazani problemi o zdravstveni zaščiti delavcev v OZD **le niso tako pereči** kot sta jih brez utemeljitve in razumevanja statističnih podatkov zdramatizirala avtorja članka »Pogovarjali smo se«, vendar kljub temu nismo z dejanskim stanjem zadovoljni, zato je potrebno za ilustracijo navesti dejansko razpredelnico odsotnosti delavcev od dela po mesecih in povprečjih v delovnih dnevih za minulo leto in to samo zaradi bolniškega staleža do 30 dni, nad 30 dni in števila oseb, članov kolektiva, ki so dobili proste dneve zaradi nege in spremstva svojcev. Celotna razpredelnica nazorno prikazuje dejansko stanje bolniškega staleža in izgubljene delovne dni ter sredstva za izplačilo in to za vse mesece v minullem letu 1975, ki obsega vse ambulantne, kjerkoli imajo naši člani kolektiva svoje kartoteke (steklarna, Zdravstveni dom Hrastnik, Dol pri Hrastniku, Radeče itd.).

jih delovnih mestih izpred nekaj let in, da tovarna v razdobju nekaj let prek medicine dela ni zabeležila nobenega novega primera **poklicne bolezni**, po registru zdravstvenega zavarovanja.

Da je doslednost na tem področju zakonsko utemeljena, OZD Steklarne prek službe varstva pri delu redno skrbi za periodične zdravstvene preglede delavcev, ki delajo na delovnih mestih, ki so bolj obremenjena s pogoji dela ali pa se za te zahtevajo posebni pogoji, med drugimi ustrezno zdravstveno stanje delavca (Ur. list SRS št. 33/71). Rezultati periodičnih zdravstvenih pregledov delavcev nas ohrabrujejo, saj se tudi delovni pogoji in načini življenja bistveno spremenijo v korist delovnih ljudi.

Kljub temu pa še obstajajo določeni problemi na področju varstva pri delu v izobraževanju delavcev na delovnih mestih in v povečani doslednosti pri koriščenju tehnične in zdravstvene zaščite ter racionalni uporabi in gospodarjenju z zaščitnimi sredstvi in delovno opremo. Poleg tega pa se nadaljuje sanacija in opremljanje delovnih obratov in delovnih mest, kjer obstajajo še neustrezni pogoji dela, vendar so ti ukrepi vsi vezani na nemajhna finančna sredstva, zato je potrebno tudi ta sredstva najprej ustvariti in jih nato vlagati, kjer je najbolj potrebno in gospodarno ter utemeljeno za zboljšanje delovnih pogojev.

Torej samo neutemeljena kritika in nezadostna informiranost res ne vodita k uspehu, niti ne služita kot pomoč službi varstva pri delu pri njenih vsakodnevnih naporih ter vsem ostalim strokovnim službam, ki skupno s člani kolektiva težijo za boljšim, zdravim in delovnim uspešnim — jutri.

Služba varstva pri delu

PRIPIS UREDNIŠTVA

Uredniški odbor je mnenja, da kljub obširni obrazložitvi službe varstva pri delu članek »Resnica na zatožni klopi« v celoti in brez korektur objavi, to je odgovor na članek »Pogovarjali smo se«.

Uredniški odbor je mnenja, da je članek »Pogovarjali smo se« le dosegel svoj namen. Razgovor med avtorjema članka ni imel namena obrekovati službe varstva pri delu, marveč nakazati probleme, s katerimi se srečujejo vsakodnevno v OZD Steklarne. Želja nas vseh pa je, da bi teh problemov bilo vsak dan manj.

Uredništvo

ZAHVALA

Svojim bivšim sodelavcem v TOZD V se prisrčno zahvaljujem za pozornost in praktično darilo ob mojem odhodu v pokoj.

Pri vašem nadaljnjem delu vam želim še veliko delovnih uspehov ter osebnega zadovoljstva.

Rudi Podlunšek

Mesec	Bolniška do 30 dni		Število vseh primerov s ponovitvami do 30 dni	Število vseh primerov s ponovitvami nad 30 dni	Delovni dnevi	Število primerov nege—spremljstva	Dnevna odsotnost v povpreč. štev. na mesec
	ure	din					
Januar	20.793	211.963,05	434	55	23	47	113
Februar	18.894	204.137,70	406	46	23	35	104
Marec	18.540	202.421,20	415	40	23	32	102
April	17.635	184.775,45	385	40	23	28	95
Maj	19.445	213.750,80	380	61	23	34	105
Junij	20.626	214.665,45	413	43	22	50	117
Julij	17.191	183.639,70	442	41	23	32	93
Avgust	17.160	172.117,15	401	59	22	46	97
September	18.000	183.117,20	307	61	23	46	96
Oktober	18.857	199.850,40	458	41	23	65	102
November	13.168	140.082,55	315	54	23	53	71
December	13.653	137.169,85	283	47	23	42	73

Podatki povzeti iz arhiva za leto 1975 — računski oddelek.

Glede števila invalidov v tovarni pa je potrebno poudariti, da je to posebno poglavje, ki se že nekaj časa obdeluje in sedanjí rezultati lahko povedo le to, da v OZD Steklarni Hrastnik razen treh primerov, dveh žensk in enega moškega, od skupaj 90 oseb invalidov nimamo primera nastopa invalidnost na osnovi posledic nesreče pri delu s telesno okvaro, ki bi nastale zaradi neurejenega varstva pri delu, za katerega bi osebno prvi odgovarjal individualni poslovodni organ direktor OZD (zakon) ter vodje TOZD, v kolikor bi takšni primeri nastopali in, če vsi skupaj ne bi v zadostni meri skrbeli za zdrave in varne pogoje dela v kolektivu skupno s strokovno službo varstva pri delu, ki dela na tem težkem in nevhvaležnem področju dela.

Namreč sedanje število 87 oseb invalidov izhaja iz posledic najrazličnejših obolenj, ki so včasih tudi povezane z delovnimi pogoji na delovnih mestih, v pretežni večini pa so posledice najrazličnejših bolezenskih stanj, ali pa,

da je prišlo po določenih časovnih razdobjih do okvar ali iztrošenosti posameznih delov telesa. Mnogi nastanki invalidnosti pri nas pa dokazujejo tudi posledice načina življenja in navad posameznikov, oziroma posledice prekomernega uživanja alkohola ter drugi faktorji, ki imajo zelo malo skupnega z delovnimi pogoji na delovnem mestu. Seveda je zopet odgovor, da pač samo pogoji dela v tovarni imajo posledice, drugo ni važno. Pri tem pa se ne sme prezreti tudi okolja v katerem se nahaja tovarna, saj je znano vsem, da je naša občina v predelu ob Savi in naselja okrog tovarne so v izredno slabem zračnem ambientu mikro-klimatskih pogojev za normalno življenje, ki s svojo dispozicijo poleg narave uničujejo tudi žive organizme ljudi in živali v tem predelu Zasavja.

Torej v pojasnilo se navaja, da so zdravstveni problemi zaposlenih v tovarni vedno aktualni in se isti iz leta v leto zboljšujejo. Za dokaz služi zboljšanje delovnih pogojev na nekaterih najtež-

POKRIVANJE IZGUB V ELEKTROGOSPODARSTVU

Kakor je vsem znano, se pripravljajo zbori delovnih ljudi, ki bodo sklepali o pokrivanju primanjkljaja v prometu z električno energijo oziroma o podpisih samoupravnih sporazumov za pokritje izpada dohodka. Znano je, da so bile po novih ustavnih določilih ustanovljene samoupravne interesne skupnosti. Prav tako so že v tako samoupravno interesno skupnost elektrogospodarstva združili uporabniki in proizvajalci električne energije, da skupno odločajo o razvoju ter pogojih poslovanja z električno energijo.

Do ustanovitve samoupravne interesne skupnosti — ISE so proizvajalci usklajevali razvojne plane ter cene električne energije s pristojnimi republičkimi organi. Uporabniki električne energije so lahko le delno vplivali na razvoj, cene, organizacijo in poslovanje z električno energijo. Šele od leta 1971 dalje, ko je bil sprejet družbeni dogovor o urejanju vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva.

Po ustanovitvi ISE pa se delegati v skupščini ISE dogovarjajo o razvoju in poslovanju Elektrogospodarstva Slovenije, kakor tudi o cenah električne energije. V tej skupščini sta dva zbora delegatov in sicer zbor uporabnikov električne energije in zbor proizvajalcev ter distributerjev električne energije. Zbora ločeno glasujeta o določenih postavkah, tako o cenah električne energije, kakor o razvoju in gospodarjenju v elektrogospodarstvu.

Torej so bili s tem napravljeni bistveni premiki v zvezi samoupravljanja in samoupravnega dogovarjanja. Skupščina ISE ima tudi svoj izvršni odbor. Kakor sem že predhodno omenil so imeli uporabniki šele od leta 1971 dalje delni vpliv po vprašanju razvoja elektrogospodarstva. Elektrogospodarstvo je bila javna služba z administrativno uredjenimi razmerami. Elektrogospodarska podjetja so poslovala po normativnem sistemu, kar pomeni, da so jim bili odmerjeni potrebni stroški in dohodek po določenih normativih, ki so veljali za vso državo. Realizacija od prodaje električne energije se je stekala pri republički elektrogospodarski skupnosti, ki je obračunavala tudi finančni rezultat. Presežki in primanjkljaji, ki so nastali, so se pokrivali prek centralnega izravnalnega sklada. Ta sistem je veljal od 1. julija 1965, ko je bil spremenjen z gospodarsko reformo in s sprejetjem temeljnega zakona o elektrogospodarstvu, kar pomeni začetek obdobja in izoblikovanja pogojev za gospodarno poslovanje v elektrogospodarstvu. Čeprav je skupščina SRS že leta 1968 sprejela priporočila delovnih organizacijam s področja proizvodnje in prenosa, da se organizirajo v enotnem podjetju. Do te realizacije je prišlo šele leta 1972, tedaj je bila distribucija organizirana v pet regionalnih podjetij, ki so bila od 1. 9. 1971 združena v Združeno podjetje za distribucijo električne energije.

Leta 1973 je začel veljati nov republički zakon o elektrogospo-

darstvu, po katerem mora biti organizacija elektrogospodarstva zaradi enovitosti procesa proizvodnje, prenosa, distribucije električne energije takšna, da zagotavlja skladnost združeno v celotnem elektrogospodarstvu in pa smotrne povezave z viri energije — premogovniki. Uporabniki in proizvajalci električne energije se po svojih TOZD združujejo v samoupravno interesno skupnost elektrogospodarstva Slovenije, ki med drugim sprejema programe razvoja, zagotavlja sredstva za financiranje načrtov graditve novih objektov in določa tarifni sistem.

Poleg ISE so po posameznih preskrbovalnih območjih organizirane samoupravne interesne skupnosti, ki imajo svoje skupščine s skupščinskimi organi. Te skupščine so sestavljene iz dveh zborov in sicer iz zbora uporabnikov in zbora distribucije. Zbor uporabnikov je sestavljen iz delegatov delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Skupščina ima svoj izvršni odbor. Te skupščine so bile predvsem organizirane zaradi usklajevanja skupnih interesov in zaradi urejanja medsebojnih pravic in obveznosti, odgovornosti, na podlagi uresničevanja zakona o elektrogospodarstvu. V tej današnji organizacijski obliki, ki je začela 1. 7. 1975 kot sestavna organizacija združenega dela elektrogospodarskih podjetij Slovenije združuje svoje delo v TOZD skupaj 16.886 delavcev. Od tega je 5.923 delavcev v elektrogospodarstvu, 6.463 delavcev v rudarsko-energetskih kombinatih Velenje in Zasavje ter 4.500 delavcev v raznih stranskih in pomožnih dejavnostih.

Primanjkljaj v prometu z električno energijo, ki ga ni bilo mogoče pokriti z lastno aktivnostjo, se je v proizvodno prenosni dejavnosti 1. pojavil že leta 1971. Vse od tega leta naprej se je ekonomski položaj v elektrogospodarstvu slabšal, tako, da je znašal primanjkljaj v obdobju 1971/74 1.527.420.000 din, ki pa je bil pokrit iz raznih republičkih virov, rezervnih skladov elektrogospodarstva, sanacijskih sredstev in iz dohodka stranskih dejavnosti.

Ti primanjkljaji so iz leta v leto rasli zaradi hitrejšega naraščanja cen energetskega goriva in maksimiranja cen električne energije, ki so se urejale prek sklepov zveznih in republičkih organov. Na povečanje primanjkljaja je tudi vplival sestav proizvodnje v hidroelektrarnah in termoelektrarnah. (V Sloveniji je proizvodnja energije v termoelektrarnah večja kot v hidroelektrarnah, s tem so tudi pogojeni večji stroški za kWh zaradi porasta cen energetskega goriva.) Vzroki za izpad proizvodnje so zaradi suše in defektov. Po organiziranju po novih ustavnih določilih je ISE dobila v svojih kompetencah tudi določanje tarifnih postavk električne energije.

Skupščina ISE je že na svojem drugem zasedanju obravnavala stroške in dohodek v elektrogospodarstvu in sprejela sklep o povečanju tarif za 40%. S tem povečanjem bi se pokrival ves

primanjkljaj v elektrogospodarstvu. Zaradi medrepubliškega dogovora o gibanju in politiki cen za leto 1975 ta sklep ni bil realiziran. Skupščina ISE je zadolžila svoje organe, da pregledajo in ponovno obravnavajo stroške in dohodek elektrogospodarstva. Po ponovnem skrbnem pregledu vseh stroškov s strani organov IO ISE so bili ugotovljeni stroški v višini 2.851.104.000 din. Dohodek elektrogospodarstva v predvideni prodaji električne energije znaša 2.195.213.000 din. Torej znaša primanjkljaj 655.891.000 din. Del tega primanjkljaja se pokrije iz ostanka dohodka TOZD stranskih in pomožnih dejavnosti v višini 123.000.000 din. Torej znaša primanjkljaj, ki bi ga bilo potrebno pokriti 532.891.000 din. Skupščina ISE, ki je odgovorna za zagotovitev sredstev za pokritje primanjkljaja v prometu z električno energijo, je sprejela sklep, da seta primanjkljaj pokrije s samoupravnim sporazumom in sicer:

— 9% od fakturiranega zneska za porabljeno električno energijo v letu 1975;

— 3% od osnove, od katere se plačuje davek iz dohodka TOZD za leto 1975.

To pokrivanje velja za TOZD. Del primanjkljaja pa bi pokrival organizacije, ki niso TOZD in ne gospodinjstva, in sicer naj bi Skupščina SRS izdala zakon, ki se glasi 23,3% od fakturirane vrednosti uporabe električne energije za odjemalce na nizki napetosti. Skupščina ISE je sprejela sklep, da iz tega pokrivanja primanjkljaja izločijo gospodinjstva.

Višina pokritja tega primanjkljaja za OZD Steklarna Hrastnik znaša 9% fakturiranega zneska za porabljeno električno energijo — ca. 911.325,40 din. Druga po-

stavka pa trenutno še ni znana in bo šele po zaključnem računu.

Eden izmed možnih sklepov ISE je bil tudi ta, da od 1. januarja 1976 dalje ne bo pripravljena skrbeti za kritje primanjkljaja v poslovanju z električno energijo, če cene za prodajo električne energije, ki jih bo sprejela skupščina ISE, iz kakršnih koli vzrokov ne bodo sprejete. V zvezi s pokrivanjem izgub v elektrogospodarstvu so bili sklicani zbori delegatov, ki zastopajo TOZD in KS na posameznih preskrbovalnih območjih. Na teh zborih so odgovarjali na vprašanja strokovnjaki s področja EGS. Enotno mnenje večine zborov delegatov po posameznih področjih je, da bi morali v letu 1976 sprejeti takšne cene električne energije, da bi pokrivala stroške pri proizvodnji, prenosu in distribuciji z električno energijo.

Seveda je bila postavljena tudi zahteva po maksimalnem angažiranju elektrogospodarstva za realizacijo, čim manjših stroškov, dvig osebnih dohodkov v okviru sprejetih sporazumov, kakor tudi nenazadnje za čim kvalitetnejšo preskrbo z električno energijo. Postavlja pa se vprašanje, kaj če se ti sporazumi ne podpisajo. Pri združevanju v samoupravne interesne skupnosti smo seveda prevzeli del odgovornosti v zvezi z razvojem objektov posebnega družbenega pomena. Jasno je, če ta razvoj ne bo sledil, potem nam te delovne organizacije ne morejo dati zagotovila za nemoteno in kvalitetno preskrbo z električno energijo. Seveda je pa napor vseh organov od ISE, SIS na posameznih področjih usmerjen v akcijo, da do takega pokrivanja v letu 1976 ne bi smelo priti.

Vodja TOZD-V
ing. Jože Guza

BIFE V ŠTEVILKAH

V razdobju 1973—1975 je bilo v »MENZI—BIFE« korišćeno naslednje število obrokov:

	1973	1974	1975
Topla malica	91.800	73.429	76.319
Kosilo	20.430	25.374	21.998
Večerja	14.767	19.359	17.542

Iz teh podatkov je razvidno, da se je v tem razdobju zmanjšalo le število toplih malic, dočim se je število kosil in večerij znatno povečalo.

Prikaz v odstotkih za tople malice je torej tak: v primerjavi 1974—1973 so se tople malice zmanjšale za 20%, v primerjavi 1975—1973 pa za 17%. V primerjavi 1975—1974 so se povečale za 4%.

Kosila so se v primerjavi 1974—1973 povečala za 24%, v primerjavi 1975—1973 za 8%, dočim so se v primerjavi 1975—1974 znižala za 13%.

Večerje so se v primerjavi 1974—1973 povečale za 31%, v primerjavi 1975—1973 za 19%, v primerjavi 1975—1974 pa zmanjšale za 9%.

Poleg toplih obrokov so v bifeju nudili tudi razne hladne malice (po izbiri), za katere je bilo v letu 1975 nabavljeno in prodano: 113.400 kom. zemelj in pečiva, 30.420 kg kruha, 35.118 kg mesnih izdelkov, 3.866 kg sira, 24.400 kom. sardin, 30.372 kom. mesnih konzerv, 36.902 l oranžade in kokte, 35.870 l radenske vode, 21.782 l sadnih sokov in sirupov, 6.420 kg kislil kumaric in za 709.797 din tobačnih izdelkov.

Gornji podatki prikazujejo, da je »menza—bife« s svojo skromno ureditvijo nudila delavcem skozi vse leto zadostno količino malic (razen toplih). Želja je, da se ob teh številkah člani kolektiva le malo ustavijo in premislijo, da sedanji bife ob takih potrebah ne zmore svojih uslug še povečati ali izboljševati. Pod takimi pogoji ni pričakovati boljših uslug. Delavci bifeja in menze pa še vedno upajo, da se bo tudi vprašanje gléde ureditve družbene prehrane enkrat rešilo.

ODŠLI SO V POKOJ

Rancinger Ludvik

Prvi mesec v tem letu je prinesel že tudi prva poslavljanja. Leto 1976 je leto, v katerem bodo čakali svoj zadnji dan, napravili zadnji šiht mnogi naši sodelavci in sodelavke.

Med tistimi, ki so prvi dočakali svoj dan upokojitve, je tovariš RANCINGER LUDVIK, brigadir na RDBO.

Tovariš Rancinger izhaja iz stare delavske družine. Steklarski poklic so opravljali tudi njegovi predniki. Zato ni čudno, da se je tudi Ludvik odločil za ta težaven, vendar nadvse zanimiv poklic. Rojen 22. 1. 1920 v Hrastniku se je že s 16 leti zaposlil v steklarni, potem ko je prej končal osemletno osnovno šolo. Ludvik je začel tako kot vsi drugi, z odnašanjem. Vendar je kazal izredno voljo in nadarjenost. Njegov razvoj je bil izredno hiter, saj je že razmeroma mlad postal odlični steklar in kasneje mojster-brigadir.

Tov. Rancinger pa ni bil ambiciozen samo na delovnem mestu. Kmalu je spoznal vse gorje zatiranja delavskega razreda. Zato ni čudno, da je bil še kot mladenec izpostavljen raznim šikaniranjem. Že leta 1941 je bil izseljen na Hrvaško kot politični osumljenec, vendar mu je kmalu uspelo pobegniti. Svobode ni dolgo užival, saj je bil ponovno prijet in končno mobiliziran v nemško vojsko. Sovražnik mu ni mogel do živenga. Ob priliki, ko je bil poslan na vzhodno fronto, mu je uspelo pobegniti. Priključil se je rdečearmejcem in bil dodeljen I. jugoslovanski brigadi, s katero je nato prišel v Jugoslavijo s činom komisarja čete. Kasneje je bil še v raznih drugih enotah in bil končno leta 1946 kot član 19. divizije tudi demobiliziran.

Vrnil se je domov, se ponovno zaposlil, si ustvaril dom in družino. Svojo začeto napredno pot je nadaljeval praktično vse do svoje upokojitve. Miren, delaven, z visoko kvalitetno stopnjo delavca samoupravljalca, je postal izredno priljubljen in spoštovan

med svojimi sodelavci in sovrstniki. Izredno pomembno vlogo je odigral tudi pri vzgoji kadra. S svojim delom je prispeval pomemben doprinos k napredku in razvoju naše napredne samoupravne socialistične družbe.

Ludvik, ob odhodu v zasluženi pokoj ti želimo še kar največ mirnih in prijetnih let v družbi vseh nas in posebno v krogu svojih najbližjih.

Crnkovič Milan

31. januarja 1976 je opravil svoj zadnji šiht tudi tovariš MILAN CRNKOVIČ, zidar-šamoter, zaposlen v TOZD V.

Ce lahko kdo potoži, da mu je bilo življenje mačeha, potem je to prav gotovo tovariš Milan. Življenjska pot mu ni bila postлана z rožicami. Se prav gotovo ne v njegovih prvih letih, ko bi toplino domačega ognjišča najbolj potreboval, pa jo je vse preveč pogrešal.

Rodil se je kot peti otrok v veččlanski delavski družini Crnkovičevih 28. 9. 1920 v Jablanci nad Sevnico. Oče ni kaj dosti maral za družino. Ko je bilo malemu Milanu 2 leti, je prepustil vso skrb materi in odšel neznan kam. Mati sama ni mogla preživljati svojih 6 otrok, tako da so le-ti bili prepuščeni samim sebi kot pravi samorastniki. Milana so dali k tujem ljudem. Tako je rasel in odrasčal. Milan si je služil svoj kos kruha, kakor je vedel in znal. Med drugim je služil tudi kot hlapec. Leta 1935 si je našel prvo zaposlitev kot vrtnar. Med vojno je bil transportiran v lager, vendar ga je okupator izkoristil, tako da je delal na velikem posestvu kot vrtnar. Naključje je hotelo, da se je v tujini spoznal tudi s svojo življenjsko spremljevalko, ki je bila kot njegova sovaščanka na isti poti. Iz Gradca, kjer se je poročil, se je preselil v Ptuj in bil mobiliziran v JLA. Od leta 1947 do 1952 je delal v Radečah, kjer so imeli Zasavski premogovniki svojo ekonomijo. Leta 1952 je prišel

končno v Hrastnik, se zaposlil v steklarni in tu tudi dočakal svojo upokojitve.

Milana je kljub njegovi težki življenjski poti le malokdo in redkokdaj videl slabe volje. Z obraza mu vedno žari nasmeh. Pravi, da je preveč pretrpel v mladosti, da bi bil še sedaj slabe volje, ko ima vse tisto, kar je sam kot otrok tako pogrešal. Prav zaradi njegovih tako človeških lastnosti je njegova prisotnost povsod zaželena. Njegovi tovariši niso v njem videli samo sodelavca, v njem so imeli prijatelja in svetovalca. Sam je bil na delovnem mestu nadvse vzoren in marljiv delavec. Svoje delo je opravljal vestno, kvalitetno in pošteno. Čeprav ni nikdar izstopal, je bil v očeh drugih nadvse spoštovan. Zato tovariš Milan, za ves tvoj trud, delo, razumevanje in tovarištvo, ti ob odhodu v zasluženi pokoj želimo in kliče-

mo: »Še na mnoga leta!«

Vlaj Marija

Konec preteklega leta je bila invalidsko upokojena tudi naša dolgoletna sodelavka MARIJA VLAJEVA, rojena Mačkovšek.

Marija je bila rojena 30. 3. 1925 v Hrastniku kot hči delavske družine. Delati je začela že zelo mlada. Njena prva zaposlitev je bila v letih 1942—1944, ko je delala v Zagorju. Kasneje se je zaposlila v steklarni, in sicer leta 1947. Marija je bila izredno skromna in zadržana. Na delovnem mestu brusilke pa je bila nadvse pridna in vestna delavka. Poročila se je dokaj pozno, kar pa jo ni oviralo, da si ne bi ustvarila tih, skromen in prijeten dom. V njem je videla cilj svojega življenja in družinsko harmonijo, ter se je temu primerno tudi potrudila. Predvsem mlajše sodelavke so imele v njej ogromno podporo, pa naj si je šlo za strokovni nasvet ali pa za življenjsko važna pojasnila. Vsakomu je znala svetovati, pa tudi sama je pameten nasvet izredno prijazno sprejela. Prav zaradi takšnega odnosa je bila povsod upoštevana in cenjena. Potrditev njene priljubljenosti pa je tudi način, s kakršnim so se od nje poslovile njene sodelavke in sodelavci. Skromno in pristrčno, zato spoštovana Vlajeva, vam želimo ob odhodu v pokoj še mnogo srečnih in prijetnih dni.

Koren Anton

V mesecu decembru je bil invalidsko upokojen tov. ANTON KOREN, strojnik v strojnarni, TOZD V.

Tovariš Anton se je rodil 10. junija 1920 v Sv. Petru. Mladost je preživel doma. Kot sin delavske družine pa je moral s trebuhom za kruhom. Že njegovo prvo delovno mesto je bilo tudi izredno naporno. Bil je še skoraj otrok, ko je začel delati kot težak v kamnolomu. To delo je opravljal vse do izbruha II. svetovne vojne, ko je bil skupaj z materjo izseljen v Nemčijo. Tam je ostal vse do kapitulacije. Ves čas vojne je garal za okupatorja. Njegovega padca je bil izredno vesel, saj je doživel dovolj gorja. Ob prvi ponujeni priložnosti se je vrnil domov, tako da se je že konec leta 1945 zaposlil v steklarni.

Ze naslednje leto je bil vpoklican k vojakom, od koder se je ponovno vrnil v steklarno. Vse-skozi je delal v strojnarni. Žal pa ni vzdržal. Napadla ga je zahrbtna bolezen. Kljub svoji izredni volji ni vzdržal. Čeprav mu do starostne upokojitve ni več dosti manjkalo, je moral zapustiti ro-pot strojev, katere je tako rad poslušal skoraj 30 let.

Anton je bil izredno tih in skromen delavec. Njegovi sodelavci so ga imeli radi. Tudi zadnje čase, ko ga je bolezen že močno pestila, svojega odnosa ni spremenil. Postal je le še bolj tih in kar nekam vase zaprt. Kljub vsemu pa je vztrajal, dokler je mogel. V začetku preteklega leta pa je dokončno klonil. Odšel je v bolniški stalež in ostal v njem vse do upokojitve. Žal se stanje njegove boleznii ni izboljšalo. Anton potrebuje vsakodnevno nego in skrb. Tako je morala prekiniti delovno razmerje še njegova življenjska spremljevalka ter posvetiti vso svojo skrb njemu, s katerim sta se težko prebijala skozi življenje. Ustvarila sta si dom in družino ter upala v boljše dneve.

Naša prva želja je, da čimprej okrevaš, spoštovani Anton, ter preživiš v krogu svojih najdražjih. V spoznanju tvoje trdne volje, upamo, da boš uspel, kar pa ti tudi iz vsega srca želimo.

ODŠLA STA V POKOJ

Hudi Alojz

Redki so tisti naši delavci, posebno v vrstah steklarjev, ki odhajajo v pokoj še čili in zdravi, potem ko so dosegli polno delovno dobo. Eden teh je tov. ALOJZ HUDI, ki je bil upokojen konec preteklega meseca.

Tov. Alojz je bil eden naših najboljših delavcev, izvrsten strokovnjak in brigadir.

Izhaja iz stare steklarske družine. Kljub temu, da je bilo pri hiši pet otrok, pa niso nikdar čutili pomanjkanja, kar je bila vsekar zaslug očeta, ki je bil skrben gospodar in vzoren oče, mati pa dobra gospodinja.

Rojen 22. 11. 1923. leta v Hrastniku se je že zelo zgodaj odločil za steklarski poklic. Pravi, da že takrat, ko je nosil očetovo malico v »glažuto«. Vsako takšno priložnost je izkoristil, da je prišel v stik z delom, ki se mu je tako priljubilo k srcu.

Po končanem osnovnem šolanju, je oče hotel, da bo mali Alojz natakár. No očetova želja se ni nikdar izpolnila. Za natakarskega vajenca je bil v Ljubljani samo 14 dni. Prišel je domov ter se zaposlil v steklarni. Pri delu ni bil privilegirán, kljub temu, da je bil njegov oče izreden delavec in brigadir. Začel je tako kot vsi drugi, z odnašanjem. Vsak prosti čas pa je izkoristil za izobraževanje. Zato ni čudno, da je izredno hitro napredoval ter se razvil v odličnega steklarja-pihalca, za kar sta imela največ zaslug njegov oče in pa Ivan Grum, v čigar brigadi je dolga leta delal.

Leta 1942 je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko, tako kot mnogi njegovi vrstniki. Okupatorju ni dolgo služil, saj je izkoristil prvo priložnost ter se kot ranjenec predal Francozom. V njihovem ujetništvu je tudi dočakal konec vojne ter se v avgustu 1945 vrnil domov. Odslužil je kadrovske rok ter se hitro normaliziral.

V vseh teh 35 letih svojega dela, je bil tovariš Alojz izreden delavec-strokovnjak. S svojo brigado je dosegal pomembne delovne uspehe. Izredno aktiven je bil tudi v samoupravnih organih, kamor je bil večkrat voljen in kjer se je vedno zavzemal za nagel in pravilen razvoj delavskega

razreda in naše socialistične družbene ureditve. Nemajhen je njegov doprinos pri razvijanju in vzgoji kadrov, kamor je vložil mnogo truda in vse svoje znanje. S svojo brigado je izdeloval pretežno večja in zahtevna razsvetljavna telesa. Kljub težkim fizičnim naporom, pa je bil vedno dostojanstven. Njegova samodisciplina je bila na izredni moralni višini. Zato ni čudno, da je zahteval takšen odnos in pristop k delu od vseh svojih sodelavcev. »Čprav sem trdo in naporno delal vsa ta leta, pa mi je ob odhodu v pokoj kar nekam težko. Človeku se zdi, da se kar nekam prehitro prek noči, mnogo tega spremeni. Se včeraj angažiran, preokupiran z delovnimi navadami in dolžnostmi, se človek počuti kar nekako osamljen in zapuščen.«

Tako je izjavil tov. Hudi našemu sodelavcu, ko ga je obiskal pred odhodom v pokoj. Toda mar ni s temi besedami še enkrat potrdil vse svoje človeško-delavske odlike. Mar ni s temi besedami potrdil kako močno mu je bila prirasla k srcu tovarna in delo, katerega je z veseljem opravljal polnih 35 let. Ni bojazni, da bo ostal sam, osamljen. Prav gotovo ga bo v preteklost vračala velika stenska

ura, darilo njegovih sodelavcev, ob odhodu v zasluženi pokoj.

Njeno zvonjenje — petje bo poslušal še dolgo. Tudi zjutraj ob štirih. Navada je pač navada. Mar ne — Alojz!

Zato ti ob odhodu želimo in kličemo še na mnoga leta.

Levec Marjan

Konec preteklega leta je bil invalidsko upokojen tudi tov. LEVEC MARJAN.

Le redki so, ki Marjana niso poznali. Čprav težek invalid je bil izredno marljiv delavec in vzor mnogim zdravim.

Težka je bila Marjanova življenjska pot. Kaj vse ni doživel in preстал. Ob vsem tem je sploh še vprašanje, kako in kje je jemal toliko življenjske energije.

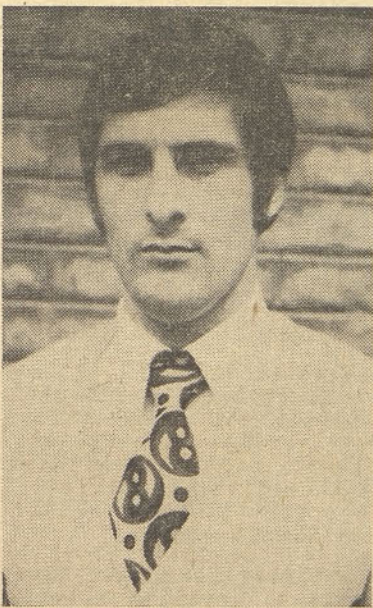
Rodil se je 28. 12. 1918. leta na Češkem. Bil je nezakonski otrok. Da bi bila nesreča še večja, mu je po 1. letu umrla mati. Poslali so ga v Slovenijo, v Ljubljano, ker je bila njegova pokojna mati pač Slovenka, doma iz Blagovice nad Kranjem. V Ljubljani je bil v sirotišnici odkoder ga je posvojila družina Kurnik in ga pripeljala v Hrastnik. V Hrastniku je dokončal osnovno šolo in se leta 1935 prvič zaposlil v steklarni. Kasneje je bil pozvan v staro jugoslovansko vojsko od koder se je ponovno vrnil v

Hrastnik in je bil 1943. leta mobiliziran v nemško vojsko. Kmalu je bil na zahodni fronti ranjen in po raznih premeščanjih iz bolnišnice v bolnišnico so ga končno zajeli Amerikanci in v čigar ujetništvu je tudi dočakal konec vojne. Konec leta 1945 se je kot težek invalid vrnil domov. Zaposlil se je ponovno v steklarni, in sicer kot čistilec modelov. Čprav brez ene noge, s protezo, je prosil, da so ga prestavili na del. mesto dostavljalca modelov, ker si je na ta način vsaj malo povečal svoj osebni dohodek. Zanj izredno naporno delo mu ni preprečevalo, da ne bi bil vedno dobre in razpoložene volje. Skupaj z ženo, ki se je tudi zaposlila, sta vzgajala svojega sina ter si uredila skromen dom. Zadnja leta pa mu je zdravje začelo naglo pešati. Ko mu je umrla žena, pa tudi sam ni več vzdržal. Končno je bil invalidsko upokojen.

Marjan, čprav vemo, da je tvoje zdravstveno stanje zelo resno, ti želimo še na mnoga leta z željo, da vzdržiš in čimprej okrevaš. Hudo nam je, ker te ni med nami, vendar smo prepričani, da se boš vrnil, kajti radi bomo prisluhili tvojim vedrim besedam, s katerimi si nas večkrat znal spraviti v dobro razpoloženje. Za tvoje delo in za vse dobro, kar si storil pa se ti lepo zahvaljujemo in te ob tej priložnosti še enkrat topla pozdravljamo.

POGOVARJALI SMO SE...

Tale današnji pogovor je nastal takorekoč minuto pred dvanajsto. Potem, ko sem že okleval, me je urednik le nekako nagovoril, češ naj nadaljujem. Beseda je dala besedo in končno sem pristal. Sogovornika mi ni bilo treba ravno dolgo iskati. Z

PUFLER EDI
brigadir RDBO TOZD I

Edijem sva soseda. Ker nisem imel ravno časa na pretek, mi je obisk pri njem doma prišel kot naročen.

Edi je steklar že dvajset let. Zaposlil se je namreč leta 1955. Sicer pa se je takole predstavil.

Rodil sem se 12. 7. 1940 v Hrastniku. Po končani osemletki sem se zaposlil v steklarni. Najprej sem bil mesec dni pripravnik, ker sem pač nameraval v Rogaško Slatino, da se izučim steklarskega poklica v tamkajšnji šoli. Situacija pa je hotela drugače. Namesto v šolo sem se redno zaposlil in kot vidiš sem še sedaj tukaj. Kaj naj ti še rečem? Sem poročen, oče dveh otrok.

No, mislim, da bo za uvod dovolj. Zanima pa me nekaj drugega. Zakaj vsi sinovi steklarjev ali pa vas večina nadaljujete delo svojih staršev. Je to nepisana tradicija?

Mislim, da si kar blizu resnice. Ljubezen naših staršev do tega težaškega, pa vendar po svoje zanimivega poklica, se nekako prenaša na pokolenja in kaj veš, kako bo jutri z našimi otroki. Če pa te ravno zanima, ti povem, da je v našem sorodstvu steklarska tradicija že kar globoko zakoreninjena, saj traja po pripovedovanju prednikov že kar celih 200 let.

To pa res ni malo. Pa pustiva leta, teh bo še precej, preden bo ugasnila zadnja peč, seveda če kdaj sploh bo.

Ne verjamem!

Jaz tudi ne. Prejle si mi omenil, da si član odbora za plan in finance in da je to tvoja prva samoupravljalška funkcija. Kako ste spremljali delo, se pravi sledili proizvodnji v preteklem letu?

Če misliš na naš odbor, potem ti moram povedati, da je bilo naše delo kolikor toliko v redu. Imeli smo sicer nekaj objektivnih težav, katerih pa pri takem delu pravzaprav nikdar ne manjka.

V začetku se je pogostoma dogajalo, da so plani prihajali z zamudo, tako da smo morali dostikrat po svoje ukrepati. V takih primerih je prišlo do manjših nesoglasij, vendar je stvar še kar nekako stekla. S proizvodnimi rezultati nismo bili zadovoljni, ker konec koncev tudi ne moremo biti. Po svojih najboljših močeh smo dajali smernice, se zavzemali za boljše poslovne uspehe, vendar kot sam veš, nismo ravno uspeli. Rezultati vsega skupaj niso bili ravno zadovoljivi.

Omenil si, da je to tvoja prva funkcija ali kako naj že to imenujemo. Pa ti dela vse skupaj kaj težav? Mislim, imaš vpogled v dogajanja?

Lagal bi, če bi dejal, da vse razumem. Predvsem delo odbora, katerega član sem, zahteva določeno poznavanje nekaterih stvari — področij, ki zame niso ravno ne vem kako poznana. Gre za področje planiranja, financiranja, komercialne ekonomije in še kaj. Zato mislim, da ne bi bilo napak, če bi za takšna in še podobna področja organizirali interna predavanja, kjer bi vsi tisti, ki so zainteresirani, dobili vsaj nekaj najosnovnejšega znanja. Živimo in delamo v času, ko se pred nas neposredno proizvajal-

(Nadaljevanje na 10. strani)

POGOVARJALI SMO SE...

(Nadaljevanje z 9. strani)

ce postavljajo najrazličnejše naloge. Tempo razvoja je tak, da vsem dogajanjem človek le težko sledi. Predvsem v zadnjem času, ko smo prešli na TOZD, pa je tega dela še mnogo več, zanj potrebnega kadra, dela željnih in usposobljenih ljudi, pa imamo bore malo.

Sam veš, da so nas v preteklem obdobju pestile razne težave. Problemi v gospodarstvu so zahtevali žrtve. Vse te težave tudi našega kolektiva niso obšle. Stabilizacijski ukrepi so vsakdanji pojav. Cene surovin in ostalega repromateriala se še vedno niso ustalile. Konjunktura na tržišču je še vedno prisotna. Ugodnih momentov za plasman proizvodov je vse manj. Vsako priliko je treba kar najbolj ugodno izkoristiti. Skratka, treba je kar najbolj vestno in smotno gospodariti. Tega pa se žal ne zavedamo ali pa se nočemo zavedati. Žal tudi mi neposredni proizvajalci največkrat nimamo pravih stališč.

Res je. Težave so in verjetno bodo še nekaj časa prisotne, posebno v naši gospodarski veji. Prav gotovo pa je res tudi to, da ne smemo čakati in stati križem rok. Ne moremo pričakovati rešitve od nekod drugod, ker sem globoko prepričan, da je ni in je tudi ne more biti. Svoje težave moramo reševati sami. Ne bi rad govoril o napakah, katere smo delali v preteklem obdobju. Rad pa bi opozoril na prihodnost, ki je navsezadnje tudi povezana s preteklostjo. Za kaj gre? Vse preveč je činiteljev, ki so neposredno vplivali na slabše proizvodne rezultate. Ze uvodoma sem dejal, da ne moremo pričakovati pomoči od druge. Pomagati si moramo sami. Kako?

Predvsem moramo spremeniti naš odnos do dela in do vsega, kar naše delo spremlja. Svojo zapeljano navado, iskati vzroke slabših rezultatov drugje, moramo nemudoma opustiti. Mislim, da bi s polno mero samodiscipline in samoodgovornosti v veliki meri vplivali na boljše poslovne rezultate. Pogled samo primer. Poraba vode, elektrike, embalaže kartonov, transportni lom in še kaj. Vse to so izdatki, ki bi ob večji pazljivosti in racionalnem koriščenju še kako lahko vplivali na boljše poslovanje. Vse premalo se zavedamo, da je vsak nepotrebno zavrnjen karton, porabljen kilovat, odtečena voda, razbit izdelek, nepazljivo raynanje z orodjem stran vržen dinar, ki nam še kako primanjkuje v kuverti. Če bi vsaj nekaj storili na tem področju, potem bi bil tudi naš dinar večji. Žal pa moramo priznati še nekaj. Naš trenutni odnos, zagnanost, pripravljenost sodelovati, medsebojni odnos ter še nekateri drugi za skupnost prepotrebni faktorji so trenutno na zelo nizkem nivoju. Naša morala ni kaj prida vredna. Postali smo nekako apatični, nezainteresirani, brezvoljni. Mislim, da potrebujemo čvrsto roko, ki bo znala spremeniti naš odnos in nam povrniti vero v boljše dni. Osebnost sem prepričan, da obstojijo možnosti za

naš lepši jutri. Samo poiskati in izkoristiti jih moramo.

V zadnji številki našega glasila smo lahko prebrali dokaj optimistično napoved, oziroma možnost prodaje naših izdelkov v letu 1976. Mislim, da je napoved po zbranih zbirnikih, ki dovolj jasno kažejo potrebo in možnost prodaje naših asortimanov v tem letu, zares ugodna. Tovariš Kozole, avtor omenjenega članka, je dovolj jasno opisal naše možnosti. Opozoril pa je tudi na težave. In to je prav. O vsem se je treba resno in odkrito pogovoriti. Moje mnenje je, da bi vse, kar je v omenjenem dopisu navedeno, lahko tudi realizirali. Zavedati pa se moramo, da bomo za uspešno realizacijo postavljenih nalog morali krepko zasukati rokave. Najresneje bomo morali pristopiti k delu ter z timskim delom, medsebojno pomočjo tudi uspehi ne morejo izostati.

Edi, če se malo oddaljiva od podjetja in težav, ki nas pestijo. Kako preživljaš prosti čas?

Kako? Ja, tega je pa vedno premalo. Včasih mi kar zmanjka ur, da ne rečem dni. Dvakrat tedensko imam pevske vaje v zboru, kjer pojem. Ravno toliko dni na teden porabim za treniranje v strelski družini, kjer sem trener. Ob nedeljah pa so ponavadi

tekmovanja ali pa nastopi. Skratka, časa nimam na pretek. Če pa se že ponudi prilika, potem rad skočim za Savo, kjer vneto namakam trnek. Ribišstvo je namreč moj hobi in posebna vrsta sprostitve.

Kako pa na vse to gleda družina?

No, ob vsem tem se najde kakšna urica tudi za družino. Res pa je, da so take prilike bolj redke.

Ali je vsa ta zagnanost posledica tvojega športnega udejstvovanja v prejšnjih letih?

Ja, s to stvarjo pa je takole. Človek, ki se že v mladosti zastrupi z določeno preokupacijo, se potem od nje tudi težko loči. Mislim pa, da to niti ni tako slabo. Po mojem bi moral vsak človek nekje aktivno delati. Še posebno koristno pa je, če se ukvarja s športom. Posebno, ko pride v leta, bi moral skrbeti za svojo vsakodnevno fizično aktivnost. Zase mislim, da je ukvarjanje s športom sestavni del mojega življenja in da brez tega enostavno ne bi mogel.

Ko že o tem tako lepo govoriš, kako gledaš na rekreativno dejavnost v našem podjetju?

Zanimalo vas bo

PRISLI V PODJETJE

Ekič Ferid — dostavljalec stekla, Arlič Viljem — kovinostrugar, Projič Andrej — ključavničar, Šrenk Borut — pomožni delavec, Borovšak Marija — čistilka v TOZD V, Bajramović Tehvida — odnašalka, Kranjc Jožefa — kontrolor stekla, Smit Sandi — električar, Ivnik Martin — odnašalec, Strgaršek Janez — planer-analitik, Popović Jagoda — odnašalka, Ranković Živko — jedkar s kislino, Subašič Mahza — odnašalka, Hrštič Ibrahim — dežurni pri butanu, Kovačič Anton — pomočnik v TOZD II, Popović Nada — odnašalka, Medvešek Franc — pomožni delavec, Abram Franc II. — dostavljalec modelov, Pikelj Stanislav, skladiščni delavec, Kranjc Janez — delavec težak, Pavelšek Igor — odnašalec, Knez Niko — delavec težak, Dolenc Milan — II. strojnik v kisikarni, Hrup Karl — odnašalec, Mijatović Milorad — delavec težak, Grabnar Irena — skladiščna delavka, Ahmeti Bečir — pomožni delavec v TOZD IV, Godler Brigita — pomožni obračunovalec OD.

Odšli iz podjetja

Gužaj Alojzija — analitik v laboratoriju, Kaše Bronislava — brusilka, Smiljanič Gojko — strojnik v kisikarni, Rešetar Franc — pomočnik v TOZD II, Šergan Darko — rezkalec, Učesanek Boris, cizeler, Dolanc Ivan — strojnik v kotlovnici, Koren Jožefa — obžigalka, Zečir Mehmet — odnašalec, Tevanović Milorad — pomočnik v TOZD II,

Trbovc Franc — pomočnik v TOZD II, Korbar Viljem — krogličar, Simeršek Rozalija — čistilka modelov, Kramžar Ivan — nabiralec stekla, Mlinar Martin — vodja komercialnega sektorja, Kolšek Anton — vodja prodaje, Prah Ana — čistilka v samskem domu, Platinovšek Karl II. — projektant, Bohnec Anton II. — ročni pihalec RDBO I. II, Goršek Franc — dostavljalec stekla, Hujdurovič Refik — električar, Malenšek Ignac — krogličar, Avdič Zaim — težak v skladišču, Eržen Ivica — kontrolor stekla, Ilanič Jožefina — odnašalka, Kurent Ljudmila — pom. delavka, Centrih Silva — vezalka, Šoster Ivan — II. ročni pihalec RDBO I. II.

Upokojeni

Crnkovič Milan I. — zidar-šamoter, Rancinger Ludvik II. — kontrolor stekla, Laznik Stanislav — izmenski vodja, Hudi Alojz — I. ročni pihalec RDBO I. II.

Invalidsko upokojeni

Vlaj Marija — brusilka, Koren Anton — strojnik v kotlovnici.

Prirastek v družini

Strgaršek Bojan — hčerko Sabino, Tovornik Alojz — sina Alojzija, Kramar Franc — hčerko Marijo, Brunček Milena — sina Janeza, Bevc Alojzija — hčerko Stanislavo, Hauptman Drago — sina Roberta, Kalšek Franc — hčerko Urško.

O tem sem ob določeni priliki že govoril. Zato naj tokrat samo ponovim nekatere bistvene stvari. Rekreativna kot vsakdanja potreba v našem kolektivu še ni našla pravega mesta. Resnici na ljubo moram reči, da zanjo predvsem v določenih krogih ni pravega zanimanja, žal tudi ne spoznanja, da je to vsakdanja potreba. Tako je to področje prepuščeno odboru za šport in rekreacijo, ki pa tudi svojo nalogo ne more opravljati tako kot bi večina želela. To je ena stran. Druga pa je ta, da ljudje še vedno niso spoznali potrebo po rekreaciji in jo zaradi tega tudi ne znajo ceniti. Sedanja oblika dejavnosti, ki se kaže v medobratnih tekmovanjih in tekmovanjih posameznikov, je sicer dobra. Manjka pa ji nekaj. Celotna aktivnost ni zajeta. To pa je tisto, kar ni prav.

Kaj pa področje, kjer živimo, krajevne skupnosti?

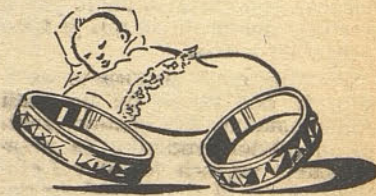
Tu je še slabše. Praktično ni ničesar. Pri nas na Dolu imamo trim stezo, vendar kot sam veš, je zelo slabo obiskana. Vzrok za takšno stanje pa je samo eden: nezainteresiranost ljudi.

Naj končava najin pogovor v upanju da bo šlo na bolje. Tako v podjetju, kjer delamo, in kraju, kjer živimo. Mogoče bo čas že v kratkem potrdil naše upravičeno upanje. Pa še kdaj navzvenje in hvala za pogovor.

Pogovarjal se je J. Premec

Poročili so se

Tomič Živana — odnašalka in Maksimovič Momčilo — krogličar, Jakopič Martina — vezalka in Avsec Rudi — delavec, Veršnak Doroteja — finančni knjigo-

vodja in Horjak Rudolf-Mihael — uslužbenec, Borovšak Jožefa — obžigalka in Vodeb Franc — upokojenec, Bobek Jožica — pripravnik in Pavlič Stanislav, Kuvkovič Ivanka — skladiščna delavka in Volavšek.

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz TOZD V za lepo darilo, ki me bo vedno spominjalo na vas, dragi sodelavci.

Anton Koren

PREKLIC

Preključujem neresnične govorice proti tov. Ernestu Bratcu in se mu zahvaljujem za opustitev nadaljnjega postopka.

Ivan Jelakovič

Mimogrede in kar tako

(študenti — študentje)

Ce sem se dotaknil v pretekli številki našega lista, dela in aktivnosti nekaterih odborov v TOZD IV — posebno aktivnosti članstva ZK — potem mi dovolite, da se tokrat bolje spoznamo z delom še enega takih odborov, ki deluje v okviru samouprave v TOZD IV, to je odbor za delovna razmerja in kadre v TOZD. Ime samo kot tako že pove, s čim se ukvarja, kaj dela, kako razporeja sinhronizacijo v okviru TOZD in kaj pravzaprav načrtuje. Takoj v začetku moram poudariti, da je odbor za kadre izredno aktiven in da tu ni neresenih problemov. Seveda pa bi bil odbor še aktivnejši, če bi imel na voljo več sredstev.

Ce dobro zasledujemo vsa dogajanja okrog nas, potem ni težko zaslediti, da se je zadnja leta izredno razmahnilo dopolnilno izobraževanje, vsaj v naši TOZD. Ni namreč naključje, da je toliko vpisanih slušateljev na raznih srednjih šolah.

Ce se nekdo zavestno odloči za dodatno izobraževanje, mora računati tudi z dodatnimi stroški in biti pripravljen na takšen izredni izdatek v družinskem proračunu.

V vsaki TOZD so formirana sredstva za dodatno izobraževanje svojih članov. Ta sredstva so sicer omejena, to se razume, kolikšna so in kako se podeljujejo, če so potrebe, je pa dodatno vprašanje.

Vsem nam pa tudi vsakemu med nami je dobro znano, kako koristno je za vsako TOZD, da ima čim več strokovnih kadrov, se pravi strokovnjakov, ki bodo kasneje prevzeli ustrezna delovna mesta v TOZD ali kje drugje; seveda bi bilo želeli, da bi bila to matična delovna organizacija.

V TOZD IV prav dobro načrtujejo potrebe po kadrih, seveda pa je prosilec za študentje več kot so trenutne potrebe v TOZD po bodočih strokovnjakih. To je tudi razumljivo, kajti povedal sem že, da so ljudje pri nas izredno željni znanja, in to prav mladi. Naj še dodam: prav je tako in hvale vredno!

Da ne bo zavito vse v meglo, mi dovolite, da na tem mestu imenujem število študentov in pa tudi ostale, ki niso bili deležni te ugodnosti, kajti možnosti so majhne, potrebe pa vse večje.

Pri selekciji za dodelitev študentije ima odbor za kadre posebno vlogo; bilo je dosti razprav pa tudi negotovanj, toda odbor je sklenil in odobril študentije po svoji najboljši presoji, upoštevajoč vse premike znotraj TOZD.

Ne smemo biti hudobni in nevoščljivi tistim, ki so bili tega deležni. Ce bi bilo več sredstev na voljo, bi bilo tudi več prošelj ugodno rešenih, tako pa...

V TOZD IV je torej 7 študentov, ki prejemajo to ugodnost, in pa 7, ki te ugodnosti niso deležni.

Študenti so:

1. Bevec Gorazd, STS absolvent,
2. Črnkovič Jože, STS 4. letnik,

3. Klemen Samo, STS 3. letnik,
4. Kozole Jurij, STS 3. letnik,
5. Šentjerc Bruno, STS 3. letnik,

6. Pavlič Ivo, delovodska šola — 2. letnik,
7. Babič Ida, administrativna šola — 2. letnik.

Ostali slušatelji, ki te ugodnosti nimajo, so: Koritnik Karl ml., STS — 2. letnik, Čadež Milan, STS — 2. letnik, Drač Mirko, STS — 2. letnik, Šentjerc Boris, STS — 2. letnik, Črnkovič Milan, ESS — 2. letnik, Kolenc Branko, delovodska šola — 1. letnik, Šivec Aleksander, višja šola za varnost — 1. letnik.

Da si ne bi kdo delal utvar, da je to ne vem koliko sredstev. Ne, kajti TOZD letno razpolaga z 20.000 din za izobraževanje in to je tudi vse. Uvodoma sem dejal, da je to izključno premalo, ali pa da je prosilec preveč, toda dejstvo je, da je narejen izredno velik korak naprej glede študentiranja.

Poudarim naj, da so to člani delovne skupnosti, ki so redno zaposleni in da obiskujejo navedene šole redno s tem, da jim je omogočeno nočno delo, seveda tistim, ki delajo v dveh izmenah.

Je pa še nekdo, ki do sedaj ni bil predstavljen kot študent, uživa pa posebno ugodnost, ki jo drugi ne. To je tov. FIŠNAR AVGUST, ki prejema študentijo in je že podpisal pogodbo iz naslova: Titov sklad za študentiranje mladih delavcev — otrok delavcev.

Imenovani tovariš dobiva to študentijo prvokrat in upam, da jo je tudi popolnoma upravičeno pridobil. Zakaj? Takoj po razpisu za imenovanje študentije je bilo potrebno dostaviti priporočila organom upravljanja v TOZD in celokupni komplet vseh dokumentov, ki so bili potrebni za pridobitev te študentije. Brez posebnega prepričevanja in konsultacij, smo predsedniki odborov v TOZD skupaj s sekretarjem ZK sestavili vsak svoje priporočilo, s katerim naj bi bilo nakazano, kaj je imenovani, kje deluje, kakšen delavec je, s čim se ukvarja, kjer vse je organiziran, skratka vse generalije imenovanega.

Takoj moram reči, da v tem primeru ni bilo težko razmišljati niti tako priporočilo napisati. Tov. Fišnar Avgust je član ZK, član ZSMS, dalje DS, član IO OOS, član konference sindikata, član predsedstva OOSM, član upravnega odbora ŽRK, steklar itd.

Na dlani je, da imamo pred seboj zelo aktivnega člana kolektiva, a ne samo to, da je izvoljen v vse te organe, v njih tudi aktivno deluje, kar se mu v tem primeru šteje v dobro. Priporočila, ki so bila podana komisiji za študentiranje iz Titovega sklada, so morala biti podana točno z vsemi specifičnostmi, ki so trenutno bila na razpolago.

Zato so DS, OOS, kakor tudi OO ZK v TOZD IV enotnega mnenja ter se zavzeli, da imenovani zasluži to študentijo. Seveda to smo storili, kolikor je bilo mogoče ažurno, kajti časa ni bilo

na pretek, bil je terminsko omejen.

Tov. Fišnar Avgust je po poklicu kvalificiran rezkalec v TOZD IV ter obiskuje že 3. letnik tehnične srednje šole strojne smeri. Hkrati naj pripomnim, da je bil 2 leti brez študentije, torej se je šolal na lastne stroške. Imenovana šola je večerna. Ni slučaj, da imajo samoupravni organi v TOZD IV izredno mnogo posluha za vprašanje izobraževanja. Znano je namreč, da vsi, ki obiskujejo predavanja, delajo na dve izmeni.

Prav gotovo je zanimiv podatek, v kakšni višini se izplačuje navedena študentija. Ni majhna, saj presega mesečni osebni dohodek pri nas zaposlenega v TOZD IV, to je KV skoblarja, cizelerja, strugarja, rezkalca ali pa KV delavca na montaži. Če se študentija v višini 3.200 din izplačuje redno, kar seveda zares ni malo, niso hkrati majhne obveznosti študentista. Med obveznostmi, ki jih mora koristnik zagotovo izvršiti, so:

a) da bo opravljal šolske obveznosti v rokih, ki jih določa statut vzgojno-izobraževalnega zavoda;

b) da bo vsako leto, oziroma vsak semester predložil dokazila o vpisu in doseženem uspehu;

c) da v času študentiranja po tej pogodbi ne bo prejemal druge študentije, pomoči, podpore itd.;

d) da ne bo spremenil vrste oddelka ali smeri šolanja brez soglasja študentitorja;

e) da ne bo odšel na študij v tujino brez soglasja študentitorja;

f) da bo vsako šolsko leto predložil priporočilo družbenopolitične organizacije, v kateri aktivno dela.

Peti člen pogodbe je splošne narave, šesti pa se glasi: študentiranje po tej točki preneha, če študentist:

a) ne izpolni 4. točke te pogodbe;

b) navaja neresnične podatke z namenom osebnega okoriščanja;

c) postane trajno nezmožen za delo in študij.

7. člen: Če študentist zanemara študijske obveznosti, če po svoji krivdi kljub zakonskim in statutarnim možnostim izgubi status učenca, študenta oziroma absolventa ali če navaja neresnične podatke z namenom osebnega okoriščanja, je dolžan vrniti vse prejete zneske študentije takoj in v celoti z 8 % redni-

mi obrestmi, v primeru zamude vračila pa tudi z 12 % zamudnimi obrestmi.

Ce študentist pogodbenih obveznosti ni mogel izpolniti iz objektivnih razlogov, ga študentitor lahko delno ali v celoti oprosti vračila študentije.

8. člen: Študentist je seznanjen s pravili študentiranja in sprejema njihova določila.

9. člen: Spore iz te pogodbe rešuje izvršni odbor skupščine študentiranja.

Deseti in hkrati zadnji člen te pogodbe je zopet splošnega tehnično-administrativnega značaja.

Iz tega je razvidno, da ima koristnik študentije izredno velike obveznosti do sklada, kajti tudi prejemek ni majhen. Med ostalimi pogoji so tudi tri variante, katere prosilec študentije lahko koristi v času šolanja, in te so:

a) da je polno zaposlen, ima plačano šolnino in študijski dopust;

b) da dela polovični delovni čas in

c) da prekine delovni odnos za čas šolanja s tem, da ostanejo vse pravice iz delovnega razmerja.

Tov. Fišnar Avgust je izbral varianto c) po predhodnem dogovoru s samoupravnimi organi v TOZD IV s tem, da nima po končanem šolanju zagotovljene delovnega mesta primerne njegovi izobrazbi.

Naj na tem mestu povem, da me osebno ni strah, da omenjeni tovariš ne bi izpolnjeval vseh obveznosti, kajti že dosedanje ocene in pa indeks 4,75 zgovorno pove, da je resnično pošteno zagrabil za delo.

S tem bi želel zaključiti in hkrati povleči črto pod tem vprašanjem. V perspektivem in razvojnem programu, ki je že izdelan in bil dan v razpravo, to je razvojni program do leta 1980, ki pa je mimogrede povedano zajetna mapa, je videti med ostalimi tudi potrebe po bodočih kadrih. Vem tudi, da vsaka TOZD razpolaga s skladom za izobraževanje, ni pa vsepovsod zaradi takšnih ali drugačnih okoliščin dovolj zanimanja za to zvrst izobraževanja. Zatorej skladno s tem, kakšne so možnosti in potrebe, naj se pač ustrezni faktorji pozanimajo in priskočijo na pomoč, kajti ne bo kvalitetnega napredka, sodobne, organizirane in navsezadnje ne dobre proizvodnje brez odličnih strokovnjakov, ki se kalijo in delajo v podjetju že vrsto let.

Zelim torej, da ta članek ne bo naletel na gluha ušesa, temveč da se bo še našla kakšna študentija v okviru OZD za koga. Naglasim naj, da je v TOZD IV sklad za izobraževanje za leto 1975/1976 popolnoma izčrpan in da se bodo sredstva sprostila šele v prihodnjem šolskem letu.

Volfand Edo

ZAHVALA

Ob nenadni in težki izgubi dragega moža, očeta in dedka

MIHAELA KORITNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga tako številno spremljali na zadnji poti, mu darovali cvetje ali se ga kakor koli spomnili.

Zahvaljujemo se tudi kolektivom Steklarne Hrastnik, Zdravstvenemu domu in SGP Hrastnik, godbenikom, pevcom in govornikom za poslovilne besede.

Zalujoči: žena Justina, hčerke z družinami, vnuček Janez in ostalo sorodstvo.

NAGRADNA KRIŽANKA

	SLADKA PIJAČA	FORMULAR	MODRILINTKA	KATANEG, ZNANA RASTLINA S PRUJENIM VONJEM	VOJAŠKO OPORIŠČE ZDA NA DALJNEM VZHODU	DRŽAVA V AFRIKI		GREGOR STRNIŠA	ROMAN ALBREHT	PODGANA VREČARICA	ZNAK PLEMISTVA, DRŽAVE, OBRTI		VRSTA SIRA	REKA V ANGLIJI	SPODNJI DEL POSODE	DIVJA RACA		PRVO SOLČEK	UPANJE, NADA
MOŽ							VROČ RUMOV NAPITEK					NEKD. JAP. TELOVADEK (JUKIO)					BAKER		
OBLAČILO							MEDMET GRAJANJA										IVAN POTRČ		
							ELEMENT OPREME										OČE		
KAMNITNA KRAJINA								ZEVSOVA LJUBICA	MESTO V SRBIJI										
									MESTO V FURLANJI										
	NEMŠKI FILMOZEMPIRIK, KRITIK										TOMISLAV NERALIČ			PRAZEN SNOPLAME	ST. RIMSKI ZALOŽNIK				
	GORA NA KRETI										KRČENJE SRCA			SKUPINA ŽUŽELK					
ŽENA BOGA OZIRISA						NAČIN RAVNANJA							TRENJE			GROBO DOMAČE SUKNO			
						UČNI PRIPOMOČEK							GORSKI VZPON			ZDRAVILNA TRAVNIŠKA BILKA			
ŽENSKA V PROIZVODNEM PROCESU								POSNEMOVALEC										ALEŠ KUNAVER	
																		ITALIJANSKI DRŽAVNIK	
PESNIK ŠOPOV											ALBANSKI PESNIK IN DRAMATIK S KOŠOVA (HIVZI)								
	ZIDAR PAVLE	EDVARD RUSJAN	GORATA AVSTRIJSKA POKRAJINA	SESTAVIL: KARLI DREMEL	SLOV. SKLAD. ZAR. GLASBE ROBEŽNIK						MIGLJAJ Z OČESOM				CAPONE			GOSPODAR, UPRAVI: TELU	FOLKLORNA SKUPINA IZ LUURLIANE (TINE ...)
					POSODA ZA VINO						GL. MESTO RE. PUBL. MALI				GRŠKA ČRKA				
HČERIN MOŽ				TRŽAŠKI SLIKAR, (ALBERT)					KRAT. LETAL. DRUŽBE					ODLIČNA VZH. NEMSKA PLAVALK					
				ZAGOZDA, ZATIČ					STATUA					GLASBENA DRAMA					
ANEKS DOSTAVEK, DODATEK								UNESEK, OBRABA					KISIK	GORA V SVICI				ORGAN VIDA	
								MESTO V SREMU					NJIVSKI PLEVEL						
	ŠTEVILO Z DVEPI NIČLAMA	ZEMELJSKO BOGASTVO						UJEMANJE VERZOV					BELG. ZDRAVILISČE V ARDENIH					SOPROG	
	LETENJE							ORIENT. GOŠTISČE S PRENOŠIČI					ST. RIMSKI POZDRAV					ZMIRAV	
NAJVEČJI KUPENSKI SESALEC											SVETLO ANGLEŠKO PIVO					TISOČ KILOGRAMOV			
						GIOVANNI LEONE		AVTOMO. BILSKA TROBLJA											
								BAFKO IRGOLIČ				OTO PESTNER							
BRZO JAVKA																		ŽIDOVSKO MOŠKO IME	
POSLEDICA OTEKANJA																			SLOVENSKI ZBOROVSKI SKLADATELJ (MATIJA)

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bomo z žrebom razdelili 7 nagrad:

1. nagrada: 50 din
2. nagrada: 30 din
- 3.—7. nagrada: po 20 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo STEKLARJA, STEKLARNA HRASTNIK. Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do torka, 24. febru- arja.

NAGRAJENI RESEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v noveletni številki STEKLARJA, smo prejeli 81 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (50 din): Pirc Fanči
2. nagrada (30 din): Stepišnik Nande
- 3.—7. nagrado (po 20 din) prejmejo:

Barič Alojzija
Stopinšek Terezija
Smodič Jurij, upok.
Oplotnik Viktorija
Barič Franc

REŠITEV NOVOLETNE KRIŽANKE

VODORAVNO: obol, apaš, Horac, soba, Giza, etika, Klio, ekolog, Kir, SREČNO NOVO LETO, vidra, kol, iglu, S Z, spol, Ojstro, Ga, pero, Lašva, A R, vir, Mirko, Ančerl, novela, ena, ispa, jajce, Asa, Mo, polt, Spa, goba, sak, storž, Učka, aperitiv, I R, Oran, Ural, libela, korveta, deska, Jeler, akrobat, ustež, arara.

Čitajte

STEKLARJA

Steklar

KEGLJAČI »BRATSTVA« ŠE NAPREJ V II. REPUBLIŠKI LIGI-VZHOD

V pretekli sezoni so se kegljači »Bratstva« uvrstili na predzadnje mesto v II. republiški ligi-vzhod in so zaradi tega morali sodelovati na kvalifikacijskem tekmovanju za pravico še nadaljnega nastopanja v tej ligi.

Na kvalifikacijskem turnirju na kegljišču »Rudarja« v Trbovljah so se za 1. mesto v II. republiški ligi-vzhod pomerili kegljači »Bratstva« iz Hrastnika, KK »Hrastnik«, Litije in »Proletarca« iz Zagorja.

Vse ekipe so nastopile dvakrat in podrle naslednje število kegljev:

1. KK »Bratstvo« Hrastnik 13.931
2. KK »Hrastnik« Hrastnik 13.456
3. KK »Proletarec« Zagorje 13.324
4. KK »Litija« Litija 12.860

Kegljači »Bratstva« so v obeh nastopih dosegli naslednje rezultate:

Kolšek Zvone	931	922	1.853
Gnjidič Mile	867	885	1.752
Laznik Dolfi	880	864	1.744
Pokrajac Đoko	873	848	1.721
Zagar Franc	878	840	1.718
Cakič Ljubo	859	855	1.714
Rancierger			
Zdravko	825	829	1.654
Peršič-Kovač	883	892	1.775

V letošnji tekmovalni sezoni bo Hrastnik v II. republiški ligi-vzhod zastopala tako samo ekipa »Bratstva«. Kegljači KK »Hrastnik«, ki so na kvalifikacijah zasedli 2. mesto in z izjemo Jurška dokaj slabo kegljali, letos ne bodo nastopali v II. ligi.

Kegljači »Bratstva«, ki so brez večjih težav osvojili na kvalifikacijah 1. mesto, so sicer zasluženo zmagali, vendar pa je potrebno omeniti, da nastopi nekaterih posameznikov še vedno dokaj nihajo, tako da bo tehničnemu vodstvu dokaj težko sestaviti zanesljivo ekipo za nastope v II. republiški ligi.

Za boljši uspeh v II. ligi bo potrebno večkrat tedensko trenirati.